Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συγιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς εὐάγγελμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος — *Ἐν Ἀθήναις, 2 Αὐγούστου 1930* — *Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 35*

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Οἱ γονεῖς τοῦ Καρόλου πῆγαν στὸ Λονδῖνο, ὅπου ὁ Τζὼν Δίκενς προσδοκοῦσε νὰ βρεῖ μιὰ θέση. Ὁ Κάρολος ἔμενε σ' ἕνὸς καθηγητῆ του, ποὺ λεγόταν Ζίλ, ἀλλὰ σὲ λίγο τὸν φώναξαν κι' αὐτὸν στὸ Λονδῖνο. Ἦταν τότε 9 ὡς 10 χρόνων καὶ ταξίδεψε μοναχός του.

Ἀργότερα διηγήθηκε μιὰ ταξιδιωτικη σκηνή, ποὺ καθὼς φαίνεται εἶναι ἀπὸ τὸ ταξίδι του αὐτό.

«Ἔχουμε, γράφει, τέσσερα ἄλογα, κι' ἕναν ἀμαξᾶ μ' ἕνα μεγάλο μαστίγιο, ποὺ διευθύνει μὲ μεγαλοπρέπεια, σὰ νὰ ἦταν στὸ τσίρκο, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι εἶναι καθιστὸς στ' ἄλογο ἀντὶ νὰ στέκει ὄρθιος. Οἱ τεράστιες μπότες, ποὺ φοροῦν αὐτοὶ οἱ ἀμαξάδες, εἶναι πολλὲς φορὲς ἡλικίας ἑνὸς ἢ δυὸ αἰώνων καὶ τόσο δυσανάλογες στὸ πόδι τους, ὥστε τὸ σπιρούνι καμμιὰ φορὰ ἀντιστοιχεῖ στὴ μέση τῆς γάμπας τους.

»Ὁ ἀμαξᾶς βγαίνει ἀπὸ τὸ σταῦλο μὲ τὸ μαστίγιο στὸ χέρι καὶ τὰ παπούτσια του στὰ πόδια του. Ὅταν ἔρθει ἡ στιγμὴ νὰ ξεκινήσει βάζει τὶς μπότες στὰ δυὸ πλευρὰ τοῦ ἀλόγου, ἀνεβαίνει καὶ . . . χάνεται μέσα στὶς μπότες, μὲ τὰ παπούτσια, μὲ ὅλα!

»Καλοκάθεται ἐκεῖ, τινάζει τὸ μαστίγιό του καὶ φωνάζει:

»—Ἔμπρός!..

»Ξεκινοῦμε. Σὲ λίγο ἀρχίζει ὁ καυγᾶς τοῦ ἀμαξᾶ μὲ τ' ἄλογο. Φωνάζει, τὸ λέει Τοῦρκο, λῃστή, κακοῦργο, καὶ δὲν ξέρω κι' ἐγὼ τί ἄλλο, καὶ τὸ χτυπᾶ στὸ κεφάλι σὰ νὰ ἦταν ξύλινο τὸ κακόμοιρο.

»Ταξιδεύουμε ἀπὸ τὸ πρωΐ. Τὰ κουδουνάκια τῶν ἀλόγων στὸ τέλος μᾶς ἀποκοιμίζουν, ὅταν τὰ πρῶτα λιθόστρωτα τῶν δρόμων κάνουν τ' ἀμάξι νὰ τινάζεται καὶ μᾶς ξυπνοῦν. Στὸ βάθος τοῦ δρόμου φαίνεται ἡ πόλη.

»Τώρα, τ' ἀμάξι ἀρχίζει νὰ τρίζει διαβολεμένα. Κράκ, κράκ, κράκ! Ἔ, ἔ, γρήγορα, λῃστή, Τοῦρκο! Ἔ, ἔ, ἐμπρός!..

»Τὸ μαστίγιο σκάζει, βροντοῦν οἱ ρόδες, βροντᾶ ὁ δρόμος, παιδιὰ φωνάζουν ἀπέξω. Κράκ, κράκ, κράκ! Ἔε! Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, θὰ μᾶς σπάσει τὰ κόκκαλα. Κράκ, κράκ, κράκ, κράκ!

«Ὁ κλέφτης πέφτει ἀπάνω σ' ἕναν πόλισμαν...» (Σελ. 402, στ. γ'.)

Στρίβουμε σ' ἕνα σταυροδρόμι καὶ περνᾶμε ἕν' αὐλάκι. Φοβερὸ τίναγμα! Παρὰ λίγο νὰ πέσουμε πάνω σὲ μιὰ βιτρίνα ἑνὸς μαγαζιοῦ ἀριστερά, ὕστερα ξαφνικὰ γυρίζουμε δεξιὰ καὶ περνοῦμε κάτω ἀπὸ μιὰ πύλη Τὸ μαστίγιο ἀκούγεται καὶ πάλι: Κλίκ, κλάκ! Τ' ἀμάξι μπαίνει στὴν αὐλὴ ἑνὸς ξενοδοχείου.»

Πῶς νὰ περιγράψει κανεὶς καλύτερα ἕνα ταξίδι μὲ τὰ λεωφορεῖα τοῦ περασμένου καιροῦ;

Ἐπιτέλους, ὁ Κάρολος Δίκενς βρίσκεται σὲ μιὰ ἀπέραντη πόλη, ὅπου ἀπειρες νέες ἐντυπώσεις θὰ τροφοδοτήσουν τὴ φαντασία του. Θὰ ἰδοῦμε τί ζωὴ πέρασε στὴ νέα αὐτὴ διαμονή του.

***

Στὴν ἀρχή, ἡ ζωὴ ἦταν πολὺ δύσκολη. Ὁ Κάρολος δὲν πήγαινε σχολεῖο καὶ σχεδὸν τὸν εἶχαν ἀφίσει στὴν τύχη του. Γύριζε στὴν πόλη, θαύμαζε τὶς γειτονιές της, καὶ πολλὲς φορὲς χανόταν στοὺς μεγάλους καὶ μπερδεμένους δρόμους, πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρικὴ κατοικία. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ εἶχε καὶ μιὰ περιπέτεια, ποὺ τὴ διηγήθηκε ἀργότερα στὸ βιβλίο του «Ἀναμνήσεις ἑνὸς παιδιοῦ ποὺ χάθηκε».

«Ἤμουν μικρός, διηγεῖται στὸ βιβλίο του αὐτό, μικρὸς καὶ στὰ χρόνια καὶ στὸ ἀνάστημα, ὅταν ἐχάθηκα στοὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου. Ἕνας οἰκογενειακός μας φίλος μὲ πῆρε γιὰ νὰ μοῦ δείξει τὸ ἐξωτερικὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τὴ σημαία, ποὺ κυμάτιζε στὸ καμπαναριό της· κατεβήκαμε στὴν ὁδὸ Στράνν γιὰ νὰ ἰδοῦμε τὸ περίφημο λιοντάρι, ποὺ βρισκόταν στὴν πύλη τοῦ μεγάρου τοῦ δούκα τοῦ Νορθούμπερλαντ. Ἐνῶ κοίταζα μὲ θαυμασμὸ τὸ πέτρινο λιοντάρι, ἔχασα τὸν ὁδηγό μου μέσα στὸν πολύκοσμο ἐκεῖνο δρόμο. Ὁ φόβος κι' ἡ λύπη μου ἦταν ἄπειρη. Ἐγώ, ἕνα παιδάκι, νὰ εἶμαι χαμένος μέσα στὸν ἄγνωστο ἐκεῖνο κόσμο!

»Μπῆκα σὲ μιὰ αὐλή, κάθησα σ' ἕνα σκαλοπάτι κι' ἄρχισα νὰ κλαίω καὶ νὰ συλλογίζομαι τὴ θλιβερή μου τύχη. Δὲ μοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ νὰ ρωτήσω κανέναν γιὰ νὰ ξαναβρῶ τὸ δρόμο μου. Μάλιστα μοῦ φαίνεται ὅτι προτιμοῦσα νὰ μείνω περήφανα ἐκεῖ, νὰ εἶμαι «ἕνα παιδὶ ποὺ χάθηκε». Ἤμουν καὶ ρωμαντικός, μὴν τὸ ξεχνᾶτε.

»Ὅλη μου ἡ περιουσία ἦταν ἕνα σελλίνι καὶ τέσσερις πέννες. Μὲ τὸ θησαυρὸ αὐτό, ἀποφάσισα νὰ ζητήσω τύχη.

— Ὅταν θὰ γίνω πλούσιος, σκέφθηκα, θὰ γυρίσω στὸ σπίτι μας μ' ἕνα ἁμάξι μ' ἕξη ἄλογα.

»Βγῆκα ἀπὸ τὴν αὐλή, σὰ μικρὸς Δὸν Κιχώτης, γιὰ νὰ βάλω σ' ἐνέργεια τὰ σχέδιά μου.

»Πῆγα πρῶτα-πρῶτα νὰ ἰδῶ τὰ δυὸ κολοσιαῖα ἀγάλματα τοῦ Γκίλδχωλλ. Τί γίγαντες! Λογάριαζα ὅτι τὸ βάθρο τους θὰ ἦταν ψηλὸ ὡς 40 πόδια.

»Κουρασμένος, κάθησα σὲ μιὰ γωνιά, κάτω ἀπὸ τὸν ἕνα γίγαντα, καὶ ἀποκοιμήθηκα. Ὕστερα ἀπὸ κάμποσον ὕπνο, ξύπνησα ἀπὸ τὸ θόρυβο τοῦ πλήθους. Δὲν εἶδα οὔτε νεράϊδες, οὔτε δράκους, οὔτε τὰ πνεύματα ποὺ θὰ μὲ ὁδηγοῦσαν στὴν εὐτυχία. Πεινοῦσα ὡς τόσο καὶ πῆγα στὸ φοῦρνο, νὰ πάρω λίγο ψωμί. Σ' ἕν' ἄλλο μαγαζὶ εἶδα μιὰ ἐπιγραφὴ ποὺ ἔλεγε: «Λουκάνικα γερμανικά, μὰ πέννα τὸ ἕνα!»

»Ἔκοβα βόλτες ἀπέξω, χωρὶς νἄχω τὸ θάρρος νὰ μπῶ μέσα. Τέλος, πῆρα τὴν ἀπόφαση κι' εἶπα στὸν ἔμπορο:

»— Μοῦ δίνετε, σᾶς παρακαλῶ, ἕνα γερμανικὸ λουκάνικο;

»Μοῦ πούλησε ἕνα καὶ τὄβαλα στὴν τσέπη μου τυλιγμένο στὸ χαρτί. Γύρισα στὸ Γκίλδχωλλ καὶ κάθησα νὰ φάω. Ἀλλὰ τότε ἦρθε ἕνα μαῦρο σκυλὶ καὶ στάθηκε μπροστά μου μὲ τ' αὐτιὰ τεντωμένα. Ἔτριβε τὸ μουσούδι του στὰ γόνατά μου καὶ μοῦκανε χίλια δυὸ χαϊδέματα. Τὸ σκυλὶ αὐτὸ μοῦ θύμισε τὸ Βίττιγκτον, ποὺ ξεκίνησε, φτωχόπαιδο, μὲ τὴ γάτα του κι' ἔγινε στὰ τελευταῖα δήμαρχος τοῦ Λονδίνου.

»Τὸ χάϊδεψα κι' ἐγὼ καὶ τοῦπα «Σκυλάκι μου, καλό μου σκυλάκι.»

»Ἤμουν σίγουρος πιὰ ὅτι ὁ σκύλος θἄμενε δικός μου γιὰ πάντα κι' ὅτι θὰ γυρεύμε μαζὶ τὴν τύχη μας. Παρηγορήθηκα μ' αὐτὴ τὴ σκέψη κι' ἔβγαλα ἀπὸ τὴν τσέπη τὸ «γερμανικὸ» λουκάνικο γιὰ νὰ τὸ φάω. Ἔρριξα ἕνα κομματάκι στὸ σκυλὶ κι' ἐκεῖνο τὄχαψε πρὶν πέσει στὴ γῆ, καὶ τὸ κατάπιε σὰ χάπι. Καὶ καθὼς ἔτρωγα ἐγὼ τἄλλο, μὲ κοίταζε, περιμένοντας νέο μερδικό.

»—Πῶς νὰ τὸν φωνάξω; σκέφθηκα. Ἂς τὸν πῶ «Καλότυχο», νὰ μοῦ φέρει καὶ γοῦρι.

»Ἐνῶ ἤμουν χαρούμενος ποὺ τοῦ βρῆκα τόσο ὡραῖο ὄνομα, ὁ Καλότυχος ἄρχισε νὰ γκρινιάζει πλάϊ μου, κάπως ἀπειλητικά. Τί ἤθελε λοιπόν;

«Καὶ φωνάζει: —Ἐμπρός!!» (Σελ. 409, στ. α'.)

»— Σώπα, δὲν ντρέπεσαι! τοῦ εἶπα.

»Μὰ ἐκεῖνος μουρμούριζε πιὸ δυνατά, μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ καὶ τὸ μάτι ὅλο φωτιά. Στριφογύρισε μιὰ-δυὸ φορές, φοβερίζοντας πάντα μὲ τὰ μουρμουρητά του, καὶ ξαφνικὰ χύμηξε πάνω στὸ λουκάνικο, μοῦ τ' ἄρπαξε καὶ τὄβαλε στὰ πόδια. Ἀλοίμονο! Οὔτε τὸν ξανακεῖδα πιὰ τὸν πιστό μου Καλότυχο!

»Περισσότερο λυπήθηκα γιὰ τὴν ἀχαριστία του παρὰ γιὰ τὸ χάσιμο τοῦ λουκάνικου. Ἔφαγα ξερὸ τὸ ψωμί μου καὶ βγῆκα ἀπὸ τὸ Γκίλδχωλλ. Ἀπάντησα μιὰ γαλατοῦ, ἀγόρασα μιὰ πεντάρα γάλα καὶ συμπλήρωσα τὸ φαγητό μου. Περιπλανήθηκα στὴν πόλη ὅλη τὴν ἡμέρα. ἀπὸ συνοικία σὲ συνοικία. ἀπὸ δρόμο σὲ δρόμο κι' ἀπὸ σοκάκι σὲ σοκάκι.

»Στὴν κατοικία τοῦ λόρδου δήμαρχου ἑτοίμαζαν μεγάλο τραπέζι. Ὅταν κοίταξα ἀπὸ τὸ καγκελωτὸ παράθυρο τοῦ μαγειριοῦ κι' εἶδα τοὺς μαγείρους μπροστὰ στὰ φουρνέλλα τους μὲ τοὺς κάτασπρους σκούφους, ἡ καρδιά μου χτύπησε ἀπὸ τὴν κρυφὴ ἐλπίδα ὅτι ὁ λόρδος δήμαρχος ἢ ἡ λαίδη δημαρχίνα ἢ καμμιὰ ἀπὸ τὶς μικρὲς πριγκήπισσες τὶς κόρες τους, θὰ μ' ἔβλεπαν ἀπὸ κανένα παράθυρο τοῦ πρώτου πατώματος καὶ θἀστελναν κανέναν ὑπηρέτη μὲ τὴ λιβρέα, νὰ μὲ προσκαλέσουν. Τίποτ' ἀπ' αὐτά!

(Ἀκολουθεῖ) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΓΕΛΑ, ΠΑΛΙΑΤΣΟ!

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Καὶ γελώντας μὲ τὸ μακιγιάρισμα τοῦ πατέρα του:

—Ὤ, μπαμπούλη! Τί ἀστεῖος ποὺ εἶσαι! Γιατὶ ἤρθες ἔτσι; Τόσο ἀνησυχοῦσες, ποὺ δὲν κάθησες ν' ἀλλάξεις καὶ νὰ ξεπλυθεῖς;

— Καλὲ ὄχι, χρυσέ μου! ἀποκρίθηκε αὐτός, μ' ἀληθινὸ σπαραγμὸ στὴν καρδιά του. Ἤρθα ἔτσι γιὰ νὰ σὲ διασκεδάσω! Φαίνεται πὼς κατάφερα σήμερα μιὰ φάτσα, ἀριστούργημα! Ἔκαμα τὰ παιδιὰ τῶν ἄλλων νὰ γελάσουνε, κι' ἦρθα νὰ σὲ κάμω καὶ σένα νὰ γελάσεις, χρυσούλη!

Ἡ ἀπάντηση, φαίνεται, εὐχαρίστησε τὸ μικρὸν ἄρρωστο.

— Κάμε μου ἀστεῖα, μπαμπούλη... εἶπε.

— Τώρα, τώρα!

Κι' ἐκεῖ ποὺ ἡ γυναίκα του, συντριμμένη ἀπὸ τὴ λύπη, κρατοῦσε μόλις τὰ δάκρυα, ἐκεῖ ποὺ οἱ παποῦδες, ἀπελπισμένοι ποὺ δὲ μποροῦσαν νὰ βοηθήσουν σὲ τίποτα, ἔψαχναν νὰ βροῦν, χωρὶς νὰ τὰ βρίσκουν, λόγια παρηγοριᾶς, ὁ Μπουλῶτος, μὲ τὸν πόνο στὴν ψυχὴ καὶ τὸ χαμογέλιο στὰ χείλη, ἄρχισε ν' ἀπαγγέλλει ἕνα λογίδριο ἀλλόκοτο, ξεκαρδιστικό, μὰ καὶ σπαραχτικό.

— Κυρίες καὶ κύριοι! Ἐγώ, ὁ κόμης Ἀλφόνσος ντ' Ἀρβιλλιέ, ὁ ἐπιλεγόμενος Μπουλῶτος, ὁ ἐδῶ παρών, θὰ σᾶς ἀποδείξω, χωρὶς νὰ μπορεῖτε νὰ μοῦ φέρετε ἀντίρρηση, ὅτι γιὰ νὰ βγάλει κανεὶς καὶ νὰ ξαναβάλει τὸ καπέλλο του, δὲν εἶναι ἀνάγκη νἄχει χέρια!..

Σταύρωσε τὰ χέρια του, ἀργοκουνήθηκε μιὰ στιγμὴ μπρὸς καὶ πίσω, κι' ἄξαφνα μ' ἕν' ἀπότομο τίναγμα τοῦ κεφαλιοῦ, πέταξε τὸ καπέλλο του στὸν ἀέρα καὶ τὸ κατάφερε νὰ ξαναπέσει σὲ ἰσορροπία πάνου στὴ μύτη του. Ὕστερα ἄρχισε νὰ περπατεῖ, καὶ τὸ καπέλλο, λὲς κι' ἦταν καρφωμένο ἐκεῖ στὴν ἄκρη τῆς μύτης του, ἄρχισε νὰ κουνιέται μόνο δεξιὰ κι' ἀριστερά, χωρὶς νὰ πέφτει.

— Δέστε, κυρίες καὶ κύριοι, πόσο εἶναι κομψὸ κι' εὔκολο τὸ νὰ χαιρετάει κανεὶς μ' αὐτὸ τὸν τρόπο! Καὶ μὴ νομίσετε πὼς αὐτὸ εἶναι δύσκολο ἢ εἴν' ἀνάγκη νἄσαι ἄνθρωπος τοῦ τσίρκου γιὰ νὰ τὸ καταφέρεις; Ὄχι! Σᾶς βεβαιώνω πὼς ὁ κάθε ἡλίθιος μπορεῖ νὰ τὸ κάμει μιὰ χαρά. Ποιὸς θέλει νὰ δοκιμάσει ἀπὸ τὴν ἀξιότιμη ὁμήγυρη; Κανείς; Καλά. Θὰ ξαναφορέσω λοιπὸν τὸ καπέλλο μου, γιατὶ δὲν τὸ βρίσκω καθόλου ἀξιόπρεπο νὰ μένω τόσην ὥρα μὲ τὸ καπέλλο... στὴ μύτη, μπρὸς ἀπ' ἀνθρώπους τόσο τεμπέληδες καὶ τόσο φοβιτσιάρηδες, σὰν καὶ σᾶς!

Ἄλλη μιὰ φορὰ ξανατίναξε τὸ ψηλό του καπέλλο, κι' αὐτό, ἀφοῦ στριφογύρισε πολλὲς φορὲς στὸν ἀέρα, ξανάπεσε κανονικότατα στὸ κεφάλι του.

— Μπράβο, μπαμπούλη! ἔκαμε ὁ Ρομπέρτος.

— Τώρα, κυρίες καὶ κύριοι, ἐπιτρέψτε μου νὰ σᾶς μάθω μὲ τί χαριτωμένο τρόπο νὰ καθόσαστε ὅταν πηγαίνετε στὸν κόσμο... Νά! Ἂς ὑποθέσουμε πὼς ὁ ἀξιότιμος ὑπηρέτης τῆς κυρίας δούκισσας ντὲ Μπατιφὸλλ ἔρχεται καὶ μοῦ ἀνοίγει διάπλατη τὴν πόρτα τοῦ τόσο κλειστοῦ σαλονιοῦ της. Ἀναγγέλλει: ὁ κ. Ἀλφόνσος ντ' Ἀρβιλιέ, γνωστὸς μὲ τὸ καλλιτεχνικὸ ψευδώνυμο Μπουλῶτος! Ἐγώ, ὅλος σεβασμό, ὑποκλίνομαι μπρὸς στὴν εὐγενικιὰ κυρία, ποὺ μ' ἕνα κίνημα γιομάτο ὁμορφιὰ καὶ χάρη, μὲ παρακαλεῖ νὰ καθήσω σὲ μιὰ βαθιὰ πολυθρόνα ἀναπαυτική. Καὶ νὰ τί κάνω γιὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσω...

Ἀκούμπησε μὲ τὰ δυὸ χέρια στὴν πλάτη μιᾶς πολυθρόνας, ἔσκυψε τὸ κεφάλι, ἔμεινε μιὰ στιγμὴ μὲ τὰ πόδια ψηλά, ὕστερα τὰ χαμήλωσε πρὸς τὸ ἄλλο μέρος, κι' εὐκίνητα, χωρὶς τὴν παραμικρὴ λές, προσπάθεια, ξανάπεσε καθιστός.

— Μπράβο, ξαναπε μὲ κάποιο κόπο τώρα ὁ μικρός.

Ὁ πατέρας του τὸν κοίταξε μὲ λαχτάρα...

— Κι' ἄλλα παιγνίδια, μπαμπούλη... ξαναψιθύρισε.

Ὁ παλιάτσος, ξαναβουτήχτηκε στὴν ψεύτικη εὐθυμία του ποὺ τὸν ἔπνιγε σὰ χαλκὰς σιδερένιος.

—Ἂν ἔχετε τὴν καλοσύνη νὰ μοῦ τὸ ἐπιτρέψετε, φώναξε, — κι' ἡ φωνή του ἦταν βραχνὴ ἀπὸ τὸν πόνο καὶ σὰ στραγγαλισμένη ἀπὸ τὴ μεγάλη τὴν προσπάθεια νὰ μὴν προδοθεῖ,—θὰ σᾶς μάθω τώρα πῶς νὰ διασκεδάζετε τὰ πρόσωπα ποὺ πᾶτε νὰ ἐπισκεφθῆτε, ὅταν ἡ ὁμιλία καταντάει βαρετή.

Ἄρπαξε τρία μικρὰ βαζάκια ποὺ ἤτανε πάνου στὸ τζάκι, κι' ἄρχισε νὰ τὰ παίζει, πετῶντας τα καὶ ξαναπιάνοντάς τα μὲ μιὰν ἀφάνταστη ἐπιδεξιότητα, εὐκολία καὶ γρηγοράδα κι' ἔναν ἀξιοθαύμαστο ρυθμό.

— Γιὰ νἄμαι εἰλικρινής, πρέπει νὰ σᾶς πῶ πὼς αὐτὸ τὸ παιγνίδι θέλει κάποια προσοχὴ περισσότερη. Ὅλοι ξέρουμε πόσο εὔκολα σπάνε αὐτὰ τὰ πραματάκια... Ἀλλὰ μὲ λίγη ἐξάσκηση ὁ καθένας τὰ καταφέρνει σὰν κι' ἐμένα, κι' ὕστερ' ἀπὸ τὸ τελευταῖο τοῦτο πέταγμα, ποὺ λὲς καὶ θὰ συντριφτοῦνε στὸ πάτωμα ἢ στοὺς τοίχους, τὰ ξαναπιθώνει στὴ θέση τους, ἀπείραχτα...

Ὁ Ρομπέρτος, μὲ τὴν ὑπόκλιση ποὺ κάμε ὁ πατέρας του τελειώνοντας τὸ παιγνίδι, γέλασε κι' ἔκαμε νὰ χειροκροτήσει... Μὰ δὲ μπόρεσε... Τὰ χέρια του ξανάπεσαν πάνου στὰ σεντόνια, σὰ νἄχανε βαρύνει ἀβάσταχτα, κι' ἔμειναν ἀκίνητα, κερένια, παγωμένα... Τὸ κεφαλάκι του ἔγειρε... Τὰ μάτια του, χάνοντας τὴν ἔκφρασή τους, ἔγιναν ἄπλανα, σὰ γυαλένια, καὶ λίγος κόκκινος ἀφρὸς ἀνέβηκε στὴν ἄκρη ἀπὸ τὰ χείλη του...

Καὶ τότες ὁ παλιάτσος μπόρεσε νὰ κλάψει...

(Διασκευή) ΝΑΣΟΣ ΔΕΤΖΩΡΤΖΗΣ

Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΖ'.

Τὸν παλιὸ καιρό, κάποιοι ἄνθρωποι εὐγενικοὶ καὶ γενναῖοι, ποὺ τοὺς ἔλεγαν Ἱππότες, τριγύριζαν τὸν κόσμο γυρεύοντας τὴν εὐκαιρία νὰ κάμουν, μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς τους, καμμιὰ καλὴ πράξη: νὰ βοηθήσουν κανένα ἀδύνατο ποὺ τὸν τυραννοῦσε κανένας δυνατός· νὰ ἐλευθερώσουν κανέναν αἰχμάλωτο ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν του· νὰ γλυτώσουν κανέναν ἀθῶο ποὺ τὸν πήγαιναν ἄδικα στὴ φυλακή, καὶ καθεξῆς. Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα, τοὺς καλοὺς καὶ γενναίους, ποὺ ὑπερασπίζουνται τοὺς ἀδύνατους, τοὺς λένε ἱ π π ό τ ε ς, καὶ κάθε τέτοια καλὴ πράξη τὴ λένε ἱ π π ο τ ι κ ή.

Ἔτσι λοιπὸν κι' οἱ μικροί μας Πρόσκοποι, τἀρκουδάκια, τριγύριζαν τώρα

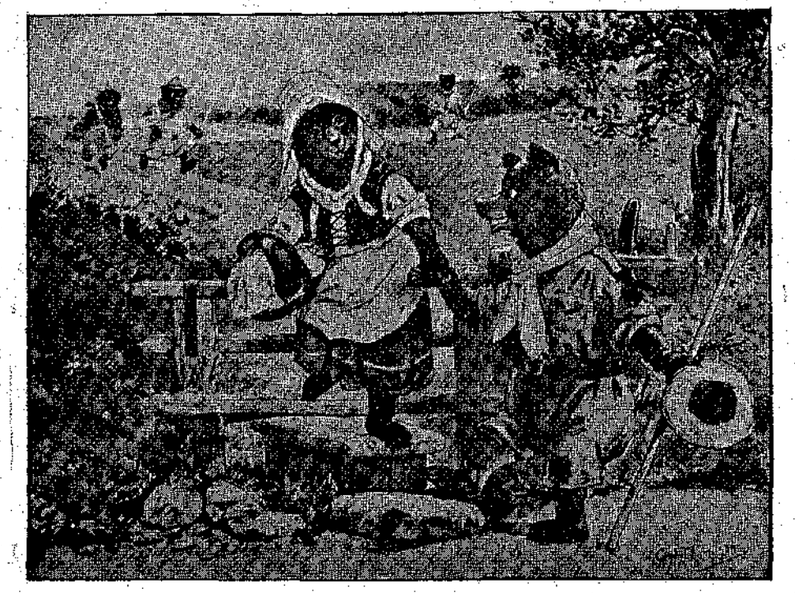

ἐδῶ κι' ἐκεῖ σὰν ἱππότες, ἕτοιμοι νὰ ὑπερασπιστοῦν, νὰ βοηθήσουν, νὰ σώσουν, ὅποιον εἶχε ἀνάγκη κι' ὅποιον κινδύνευε. Ἤθελαν νὰ δείξουν πὼς ἔχουν ἱ π π ο τ ι κ ὰ αἰσθήματα καὶ πῶς ἤξεραν νὰ ριψοκινδυνεύσουν καὶ τὴ ζωή τους γιὰ νὰ κάμουν ἕνα καλό, ὅπως τοὺς εἶχαν διδάξει οἱ ἀρχηγοί τους.

Εἴδαμε μὲ τί τρόπο ἔκαμαν τὸ πρῶτο. Ἐκείνη τὴν κακομοίρα τὴν κυρὰ-Ποθούλα πρῶτα τὴν ἔπνιξαν κι' ἔπειτα τὴν ἔσωσαν. Ἀλλὰ δὲν βρέθηκαν στὴν ἀνάγκη νὰ κάμουν τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὴ δεσποινίδα Δωροθέα Μυταράκου. Αὐτὴ τὴ βοήθησαν φυσικὰ κι' ἀβίαστα. Καὶ νὰ πῶς:

Τὴν εἶδαν ἀπὸ μακριὰ ποὺ περνοῦσε, μ' ἕνα καλαθάκι αὐγά, ποὺ τἀγόρασε ἀπὸ ἕνα χτῆμα καὶ τὰ πήγαινε στὴ μητέρα της. Γιὰ νὰ μὴν κάμῃ ὅλο τὸ γύρο, θέλησε νὰ πηδήσῃ τὸ φράχτη ποὺ χώριζε τὸ χτῆμα ἀπὸ τὸ δημόσιο δρομο. Ὤ, ἦταν συνηθισμένη ἡ δεσποινὶς Δωροθέα νὰ πηδᾷ φράχτες χωρὶς καμμιὰ βοήθεια καὶ χωρὶς ποτὲ νὰ πάθῃ τὸ παραμικρό. Οἱ Πρόσκοποι ὅμως ποὺ τὴν εἶδαν —καὶ πάντα μὲ τὴν ἰδέα κάποιον νὰ σώσουν— φαντάστηκαν ἀμέσως πὼς ἡ δεσποινὶς Δωροθέα Μυταράκου ἔτρεχε τὸ μεγαλύτερο κίνδυνο.

— Θὰ πέσῃ!.. ἄρχισαν νὰ φωνάζουν· θὰ τσακιστῇ!.. θὰ σκοτωθῇ!..

Κι' ἔτρεξαν νὰ τὴν προφτάσουν, νὰ τὴ βοηθήσουν, νὰ τὴ σώσουν.

Ἐκείνη, χωρὶς νὰ δώσῃ καμμιὰ προσοχὴ σ' αὐτὲς τὶς φωνές, ἔκαμε τὴ

ΡΗΤΑ

92.

Ὅποιος ψέμματα ἀραδιάσει
ἢ κι' ἐπίτηδες σωπάσει
ἔνοχο νὰ ὑπερασπίσῃ,
Ἡ προσπάθειά του μοιάζει
σὰν κι' ἐκείνου ποὺ κοιτάζει
τῆς Ἀλήθειας φῶς νὰ σβύσῃ.

CHEF

δουλειά της: σκαρφάλωσε ἀπὸ τὰ κάγγελα τοῦ φράχτη καὶ πέρασε μιὰ χαρά. Πατοῦσε πιὰ σὲ μιὰ μεγάλη πέτρα, ποὺ ἦταν μπροστὰ στὸ φράχτη, ἕτοιμη νὰ πηδήσῃ στὸ δρόμο, ὅταν, μὲ μεγάλη της ἔκπληξη, εἶδε μπροστά της ἕν' ἀρκουδάκι μὲ ὡραία στολὴ προσκόπου, ποὺ μὲ τὸ καπέλο στὸ ἕνα χέρι, τῆς ἔδινε τὸ ἄλλο καὶ τῆς ἔλεγε ἱπποτικά:

— Ἐπιτρέψατέ μου, δεσποινίς, νὰ σᾶς βοηθήσω νὰ κατεβῆτε.

— Ὤ, σᾶς εὐχαριστῶ πάρα πολύ, κύριε! ἀποκρίθηκε μὲ τὴν ἴδια εὐγένεια ἡ δεσποινὶς Δωροθέα.

Καί, ἂν καὶ δὲν ἦταν καμμιὰ ἀνάγκη, ἔπιασε τὸ χέρι ποὺ τῆς ἔδιναν καὶ κατέβηκε.

— Εὐχαριστῶ! εἶπε πάλι κοκκινίζοντας.

— Εἶμαι ὁ πρόσκοπος Πονηρίδης, τῆς εἶπε τότε ὁ σωτήρας της. Σᾶς παρακαλῶ νὰ πῆτε στὴν κυρία μητέρα σας πὼς ἐγὼ σᾶς ἔσωσα. Ἀλλὰ δὲν εἶναι καμμιὰ ἀνάγκη νὰ μ' εὐχαριστήσῃ. Σᾶς βεβαιῶ ὅτι δὲν ἔκαμα παρὰ τὸ χρέος μου σὰν καλὸς Πρόσκοπος.

Λέξη δὲν βρῆκε νὰποκριθῇ σ' αὐτὰ ἡ δ. Δωροθέα. Τῆς φάνηκαν τόσο ἀστεῖα, τόσο παράξενα! Τὴν ἔσωσε; Ἀπὸ τί;.. Καὶ βιάστηκε νὰπομακρυνθῇ, γιὰ νὰ μὴ σκάσῃ τὰ γέλια μπροστὰ στὸ... σωτῆρα της.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΟ ΝΕΡΟΦΙΔΟ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μιὰ γυναίκα εἶχε μιὰ κόρη ποὺ τὴν ἔλεγαν Μαριέττα. Μιὰ μέρα ἡ Μαριέττα πῆγε νὰ κολυμπήσῃ στὸ ποτάμι μαζὶ μὲ τὶς φίλες της. Ἔβγαλαν τὰ ρούχα τους, τἄφησαν στὴν ἀκροποταμιὰ καὶ πήδησαν στὸ νερό.

Ἕνα μεγάλο φίδι σύρθηκε ἔξω ἀπὸ τὸ νερό, μαζεύθηκε σὰ μιὰ μπάλλα καὶ ξαπλώθηκε πάνω στὸ πουκάμισο τῆς Μαριέττας. Τὰ κορίτσια βγῆκαν ἀπὸ τὸ νερό, ξανάβαλαν τὰ ρούχα τους καὶ γύρισαν σπίτι τρέχοντας. Ὅταν ἡ Μαριέττα, ποὺ βγῆκε τελευταία πῆγε νὰ πάρῃ τὸ πουκάμισό της, εἶδε καθισμένο πάνω του τὸ φίδι. Πῆρε ἕνα ξύλο γιὰ νὰ τὸ διώξῃ. Αὐτὸ σήκωσε τὸ κεφάλι του καί, σφυρίζοντας ἁπαλά, τῆς ψιθύρισε αὐτὰ τὰ ἀνθρώπινα λόγια:

— Μαριέττα, Μαριέττα, δός μου λόγο πὼς θὰ γίνῃς γυναίκα μου.

Ἡ Μαριέττα κλαίοντας εἶπε:

— Δόσε μου πρῶτα τὸ πουκάμισό μου καὶ θὰ κάνω ὅ,τι θελήσῃς.

— Θὰ μὲ πάρῃς ἄντρα σου;

— Ναί, θὰ σὲ πάρω.

Τὸ φίδι ἄφησε τὸ πουκάμισο καὶ χάθηκε μέσα στὸ νερό.

Ἡ Μαριέττα ἔβαλε τὸ πουκάμισό της, ντύθηκε κι' ἔτρεξε σπίτι της. Ὅταν ἔφτασε, εἶπε στὴ μητέρα της:

— Μητέρα, ἕνα πολὺ μεγάλο φίδι ἦταν ξαπλωμένο πάνω στὸ πουκάμισό μου. Μοῦ εἶπε: Θὰ μὲ πάρῃς ἄντρα σου γιατί ἀλλοιώτικα δὲ θὰ σοῦ δώσω τὸ πουκάμισό σου. Κι' ἐγὼ τοῦ ἔδωκα τὸ λόγο μου.

Ἡ μητέρα γέλασε λέγοντας:

— Θὰ ὀνειρεύτηκες, κορίτσι μου.

Ἔπειτα ἀπὸ μιὰ ἑβδομάδα, ἔφτασαν πολλὰ φίδια στὸ σπίτι τῆς Μαριέττας. Ὅταν τὰ εἶδε νὰ πλησιάζουν, φοβήθηκε κι' εἶπε:

—Μητέρα, τὰ φίδια. Ἤρθαν νὰ μὲ πάρουν. Βλέπεις τώρα πὼς δὲν ὀνειρεύτηκα;

Ἡ μητέρα στὴν ἀρχὴ δὲν ἤθελε νὰ τὸ πιστέψῃ. Ἄμα ὅμως τὰ εἶδε, φοβήθηκε κι' αὐτὴ πολύ. Ἔκλεισε τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὴν πόρτα τῆς κάμαρας. Τὰ φίδια τραβήχτηκαν γιὰ μιὰ στιγμή. Ἔγιναν σὰ μιὰ σφαῖρα καὶ κύλισαν ὁρμητικὰ πρὸς τὸ σπίτι σὰν ἕνας ὄγκος. Χτύπησαν πάνω στὰ παράθυρα κι' ἔσπασαν τὰ τζάμια.

Τὰ φίδια ἔπεσαν πάνω στὸ πάτωμα. Σύρθηκαν στοὺς πάγκους, στὰ τραπέζια καὶ στὴ θερμάστρα. Ἡ Μαριέττα ἦταν κρυμμένη σὲ μιὰ γωνιὰ πίσω ἀπὸ τὴ θερμάστρα, ἀλλὰ τὰ φίδια τὴ βρῆκαν, τὴν ἔβγαλαν ἔξω καὶ τὴν ἔσυραν στὸ ποτάμι.

Ἡ μητέρα, κλαίοντας, ἔτρεχε ἀπὸ πίσω τους, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ τοὺς ψτάσῃ. Τὰ φίδια ἔπεσαν στὸ νερό, σέρνοντας μαζί τους τὴ Μαριέττα. Ἡ μητέρα ἐνόμισε πὼς ἡ κόρη της πέθανε καὶ τὴν ἔκλαψε.

Μιὰ μέρα, ποὺ ἡ μητέρα καθόταν κοντὰ στὸ παράθυρο καὶ κοίταζε στὸ δρόμο, εἶδε ἔξαφνα τὴν κόρη της ποὺ ἐρχόταν κρατώντας ἕνα μικρὸ ἀγάρι ἀπὸ τὸ χέρι κι' ἕνα κοριτσάκι στὴν ἀγκαλιά. Ἡ μητέρα καταχάρηκε κι' ἀγκάλιασε τὸ παιδί της.

— Ποῦ ζῆς; τῆς εἶπε. Τίνος εἶναι τὰ παιδιά;

— Εἶναι δικά μου. Παντρεύτηκα μὲ τὸ φίδι καὶ ζοῦμε στὰ βάθη τοῦ νεροῦ.

— Ζῇ κανεὶς καλὰ ἐκεῖ;

— Πολὺ καλύτερα παρὰ στὴ στεριά.

Ἡ μητέρα παρακάλεσε τὴν κόρη της νὰ μείνῃ γιὰ πάντα μαζί της, ἀλλὰ ἡ Μαριέττα εἶπε πὼς δὲ μπορεῖ. Εἶχε ὑποσχεθεῖ στὸν ἄντρα της νὰ ξαναγυρίσῃ. Ἡ μητέρα τότε τὴ ρώτησε:

— Πῶς θὰ γυρίσῃς σπίτι σου;

— Θὰ πάω στὸν ποταμὸ καὶ θὰ φωνάξω: «Ἰώ, Ἰώ, ἔβγα ἀπὸ τὸ νερό.» Ἔλα νὰ μὲ πάρῃς». Ὁ ἄντρας μου θὰ συρθῇ ὡς τὴν ἀκροποταμιὰ καὶ θὰ μὲ πάρῃ.

— Καλά. Μὰ μεῖνε ἀπόψε μαζί μου, εἶπε πάλι ἡ μητέρα.

Ἡ Μαριέττα ξαπλώθηκε κι' ἀποκοιμήθηκε. Ἡ μητέρα της ἄρπαξε ἕνα τσεκούρι κ' ἔτρεξε στὸ ποτάμι.

Ὅταν ἔφτασε στὸ ποτάμι, φώναξε: «Ἰώ, Ἰώ. Ἔβγα ἔξω ἀπὸ τὸ νερό. Ἔλα ἐδῶ!»

Τὸ φίδι ἔβγαλε τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὸ νερὸ γιὰ νὰ σκαρφαλώσῃ στὴν ἄκρη. Ἡ μητέρα τὸ χτύπησε μὲ τὸ τσεκούρι καὶ τοῦ ἔκοψε τὸ κεφάλι. Τὸ νερὸ ἔγινε κατακόκκινο ἀπὸ τὸ αἷμα. Ἡ μητέρα γύρισε σπίτι. Ἡ κόρη της ξύπνησε καὶ τῆς εἶπε:

— Θὰ γυρίσω σπίτι. Ἄρχισα νὰ βαριέμαι ἐδῶ.

Καὶ ἡ Μαριέττα ἔφυγε κρατώντας τὸ μικρὸ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸ κορίτσι στὴν ἀγκαλιά της.

Ὅταν ἔφτασε στὸ ποτάμι, φώναξε: «Ἰώ! Ἰώ! Ἔβγα ἔξω. Ἔλα ἐδῶ». Μὰ τίποτε δὲν βγῆκε ἀπὸ τὸ νερό. Κοίταξε τὸ ποτάμι, εἶδε πὼς ἦτον κόκκινο καὶ πὼς ἕνα κεφάλι φιδιοῦ ἔπλεε πάνω στὸ νερό.

Ἡ Μαριέττα, κλαίοντας, φίλησε τὰ παιδιά της:

— Δὲν ἔχετε πιὰ οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα. Σύ, μικρούλα μου, γίνου χελιδόνι καὶ πέτα πάνω στὰ νερά. Καὶ σύ, μικρούλη μου, γίνου ἀηδόνι καὶ τραγούδα τὰ ξημερώματα. Ἐγὼ θὰ γίνω κουκουβάγια ποὺ μὲ τὸ μονότονό της τραγούδι κλαίει τὸ θάνατο τοῦ συντρόφου της.

Ἐχωρίσθηκαν. Ὁ καθένας ἐπέταξε. Ὁ καθένας ἔφυγε ἀπὸ ἄλλο μέρος.

(Τολστόϊ) ΖΟΗ ΦΡΑΓΚΟΥ

ΠΕΝΘΙΜΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Παλιογειτονιά, φτωχογειτονιὰ
Στῆς μεγάλης πόλης τοῦτη τὴ γωνιά·
Πλάϊ στὸ καιμενήρι τὰ παιδιά, κοπάδι.
Παίζουνε τὸ βράδυ.

Παίζουνε: φωνές, κλάματα, δαρμός,
Γοερὸς σκορπιέται γύρω ὁλολυγμός,
Ξεχωρίζει ἄστεια κάποια ψαλμωδία—
Παίζουν τὴν «κηδεία»

Μιὰ μικρὴ ὀρφανή, μιὰ μικρὴ ξανθή,
Μαυροφορεμένη «χήρα» ἀκολουθεῖ
Κάποιον—σὲ σανίδα πάνω ξαπλωμένο —
Τάχα πεθαμένο...

Πρώτη μου φορὰ μοῦλαχε νὰ δῶ
Πένθιμο παιχνίδι σὰν καὶ τοῦτο-δῶ.
Κι' ἀντὶ νὰ γελάσω, στοῦ ματιοῦ τὴν ἄκρη
Σκούπισα ἕνα δάκρυ.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ
ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Μὰ μ' ὅλο ποὺ τὸ ἀεροπλοιο, κυνηγημένο ἀπὸ τὴ θύελλα, δὲν ἄλλαξε καθόλου τὴ διεύθυνσή του, ἤρθε μιὰ στιγμὴ ποὺ ἡ βελόνα αὐτὴ ἔκανε ξαφνικὰ μεταβολὴ κι' ἔδειξε τὸ νοτιά. Καὶ νἄταν αὐτὸ μονάχα! Μὰ ἀργότερα ὁ Γαβριὴλ ἔρριξε τὸ βαρίδι γιὰ νὰ δῇ ἂν ὑπῆρχε κανένα ἀντίθετο ρεῦμα ἀνέμου. Τὸ ρεῦμα αὐτὸ στὸ τέλος τὸ βρῆκε καὶ τὸ «Λίμπερτυ» ἔστριψε τὸ τιμόνι του κατὰ κείνη τὴ μεριά.

— Τούτη τὴ φορά, σκέφθηκε ὁ κύριος Ἀχιλλέας Ἀντρεωμένος, πηγαίνουμε σίγουρα κατὰ τὸ νοτιά!

Κι' ὅμως! Μόλις ἄλλαξε διεύθυνση, τὸ ἀεροπλοιο ἀμέσως ἔκανε μεταβολὴ καὶ ἡ μαγνητικὴ βελόνη, ἀντὶ νὰ δείχνῃ τὸ νοτιά, ἄρχισε πάλι νὰ δείχνῃ τὸ βοριά. Ὁ δυστυχισμένος παιδαγωγὸς ἄδικα ἔσπαζε τὸ κεφάλι του. Δὲ μποροῦσε νὰ βγάλῃ κανένα συμπέρασμα. Εἶχε χάσει τ' αὐγὰ καὶ τὰ πασχάλια. Ἂς ἀφήσουμε ὅλα τἄλλα μικρὰ καὶ μεγάλα ἐπεισόδια, τὶς λαχτάρες, τὶς τρεμοῦλες, καὶ τὰ ξαφνιάσματα ποὺ εἶχε τραβήξει ὁ δύστυχος παιδαγωγὸς καὶ ποὺ ἡ θύμησή τους μπερδευόταν μέσα στὸ κεφάλι του. Ἡ μόνη καθαρὴ ἐντύπωση ποὺ εἶχε μείνει στὸ μυαλό του ἀπὸ τὶς τρεῖς αὐτὲς ἡμέρες τοῦ ταξιδιοῦ του, ἦταν τὸ ἀπελπιστικό τους μάκρος. Οἱ νύχτες ἰδίως φαινόνταν σὰν νὰ μὴν εἶχαν σκοπὸ νὰ τελειώσουν ποτέ. Τὴ δαιμονισμένη ἐκείνη θύελλα ποὺ τοὺς κυνηγοῦσε σὰν νἄχε σκοπὸ νὰ τοὺς πάῃ ἀπὸ τὸ Βόρειο κατ' εὐθεῖαν στὸ Νότιο Πόλο, ἐπακολούθησε τὴν ἑπομένη ἀπόλυτη μπουνάτσα, ποὺ δὲν τὴ διέκοπταν παρὰ ποῦ καὶ ποῦ μονάχα μερικὰ ἐλαφρὰ φυσήματα τοῦ ἀνέμου. Οἱ ἕλικες τοῦ ἀεροπλοιου δὲν λειτουργοῦσαν πιά. Ὁ μόνος ποὺ δούλευε ἦταν ὁ κινητήρας τοῦ μυστηριώδους διαμερίσματος, καὶ χάρις σ' αὐτὸ τὸ μετάλλινο δίχτυ τοῦ ἀεροπλοιου οἱ καμπίνες ἔμεναν προφυλαγμένες ἀπὸ τὴ γενικὴ ψύξη κι' ἀπὸ τὴ συσσώρευση τοῦ χιονιοῦ. Ὁ Γαβριὴλ δὲν εἶχε κἂν ἐπιχειρήσει νὰ βάλῃ σὲ κίνηση τοὺς ἄλλους κινητῆρες, ποὺ ἀποτελοῦσαν ἕνα ὁλόκληρο πολυπλοκώτατο σύστημα καὶ ποὺ ἀπαιτοῦσαν τὴν διαρκὴ ἐπίβλεψη ἑνὸς πεπειραμένου μηχανικοῦ. Ἀρκετὴ δουλειὰ εἶχε μὲ τὸ χειρισμὸ τῶν δυὸ τιμονιῶν. Δὲν ἔφευγε ἀπὸ κεῖ οὔτε μέρα οὔτε νύχτα, κι' ἂν δὲν εἶχε ἀκόμη παραλύσει ἀπὸ τὴν κούραση, αὐτὸ τὸ χρωστοῦσε μονάχα στὸν ἀδελφούλη του τὸν Ὕδόν. Ὁ μικρὸς συχνὰ τὸν ἀντικαθιστοῦσε στὸ τιμόνι καὶ τὸν ἄφηνε νὰ πάῃ νὰ κοιμηθῇ λίγη ὥρα ἢ νὰ τρέξῃ στὴν κεντρικὴ καμπίνα καὶ νὰ τσιμπήσῃ στὸ πόδι κάτι τί.

Τότε ἔβρισκε εὐκαιρία ὁ Γαβριὴλ γιὰ νὰ καθησυχάζει τοὺς συντρόφους του. Ἀναζωογονοῦσε τὸ ἠθικὸ τοῦ κυρίου ὁποκελευστῆ, τῆς γκουβερνάντας καὶ τῆς μαθήτριάς της ποὺ ἦταν ὁλότελα ἀλαλιασμένοι ἀπὸ τὴν περιπέτειά τους καὶ δὲν μποροῦσαν μὲ κανένα τρόπο νὰ συνειθίσουν στὸ ταξίδι αὐτὸ πάνω ἀπὸ τοὺς ἀπέραντους πάγους καὶ τὶς κατάλευκες ἐρημιὲς τοῦ Πόλου. Καὶ νἄξεραν τοὐλάχιστον ποῦ πήγαιναν; Οἱ ἰδιοτροπίες τῆς πυξίδος ἔκαναν βέβαια καὶ

«Εἶχαν χυμήξει ἐπάνω του σὰ λυσσασμένα»

τὸν Γαβριὴλ νὰ τὰ χάνῃ, μὰ τὸ ἔμφυτο ἔνστικτο τοῦ προσανατολισμοῦ κι' ἡ θέση τῶν ἄστρων καὶ τοῦ ἥλιου τὸν βοηθοῦσαν νὰ ξαναβρίσκῃ τὸ βοριὰ ὅταν τὸν ἔχανε κι' αὐτός.

Δυστυχῶς ὅμως δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ πάῃ ὅπου ἤθελε. Τὸ «Λίμπερτυ» δὲν ἦταν πιὰ πηδαλιουχούμενο. Ἐφόσο δὲν εἶχε δική του κινητήρια δύναμη, χάρις στὴν ὁποία θὰ μποροῦσε νὰ πάῃ ὅπου θέλει, ἦταν ἔρμαιο σὲ ὅλους τοὺς ἀνέμους. Γιὰ νὰ τὸ κρατῇ σὲ μιὰ σταθερὴ διεύθυνση, ὁ Γαβριὴλ ἦταν ἀναγκασμένος νὰ ζητάῃ κάθε στιγμὴ τὸ εὐνοϊκώτερο ρεῦμα ἀέρος, ἀνεβκίνοντας στὴν ἀνάγκη ἢ κατεβαίνοντας.

Νὰ λοιπὸν πῶς ἐπέρασαν τρεῖς ἡμέρες καὶ τρεῖς νύχτες ἀνάμεσα στὸν οὐρανὸ καὶ στὴ γῆ, περιπλανώμενοι χωρὶς κι' οἱ ἴδιοι νὰ ξέρουν ποῦ πηγαίνουν, ἄϋπνοι τὶς περισσότερες ὧρες, τρώγοντες ὅ,τι τύχει, ἀποκαμωμένοι ἀπὸ τὴν κούραση καὶ μολαταῦτα ἀντέχοντες ἀκόμη, γιατὶ ὅπου ὑπάρχει ζωὴ ὑπάρχει καὶ ἐλπίδα, καὶ οὔτε οἱ μικροὶ Ντεντεβίζ, οὔτε ἡ Νταίζη, οὔτε ἡ μὶς Γκράς, οὔτε ὁ ἴδιος ὁ Ἀχιλλέας Ἀντρεωμένος δὲν ἤθελαν νὰ πεθάνουν. Μὰ ὡστόσο ὁ δυστυχισμένος παιδαγωγὸς ἔφθανε τώρα σὲ σημεῖο νὰ νοσταλγῇ τὶς ὧρες ἐκεῖνες τῆς ἀγωνίας καὶ τῆς ἀπελπισίας.

Δὲν κινδύνευε πιὰ νὰ κουτρουβαλήσῃ ἀπὸ ὕψος χιλίων πεντακοσίων μέτρων ἢ νὰ γλιστρήσῃ ἀπὸ τὴν ἀπαισία ἐκείνη γέφυρα. Ἡ προσγείωση ποὺ ὅλοι τὴν φοβόνταν τόσο πολὺ εἶχε γίνει, καὶ ὑπὸ τοὺς καλύτερους μάλιστα ὅρους, τὸ βράδυ τῆς προηγουμένης, στὴν παγωμένη ἐκείνη πεδιάδα ὅπου ὁ Γαβριὴλ εἶχε κατεβάσει τὰ «Λίμπερτυ» ποὺ δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ κρατηθῇ στὸν ἀέρα. Μὰ δὲν ἦταν ἄραγε χειρότερη κι' ἀπὸ τὸ πέσιμο ἡ τρέλλα αὐτὴ ποὺ ἔκανε, νἀκολουθήσῃ τοὺς μαθητές τους στὴν ἐξερευνητικὴ ἔκδρομὴ ποὺ, ἀποφάσισαν πρωΐ-πρωΐ νὰ κάνουν καὶ ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἔχῃ ἕνα τόσο ἄσχημο τέλος; Γιατὶ νὰ μὴν ἀρνηθῇ νὰ λάβῃ μέρος; Γιατὶ νὰ μὴν ἐπιμείνῃ ὡς τὸ τέλος; Στὴν ἀρχὴ εἶχε διαμαρτυρηθῇ ὁ δυστυχής. Εἶχε πῆ:

— Δὲν νομίζετε, Γαβριήλ, πὼς θἆταν πιὸ φρόνιμο καὶ λογικὸ νὰ μὴν ἀπομακρυνθοῦμε καθόλου ἀπὸ τὸ ἀερόπλοιο;

Καὶ ὁ Γαβριὴλ εἶχε ἀπαντήσει:

— Χθὲς τὸ βράδυ, κύριε, προτοῦ νὰ προσγειωθοῦμε, μοῦ φάνηκε πὼς ἀναγνώρισα τὸν ὅρμο τῆς Ἀνεξαρτησίας. Δίχως ἄλλο θὰ εἶμαστε πάλι κοντὰ σ' αὐτὰ τὰ μέρη, μὰ θέλω νὰ βεβαιωθῶ γι' αὐτό. Βλέπετε ἐκεῖ μακριὰ αὐτὲς τὶς χιονοσκέπαστες κορυφές; Πιστεύω πὼς ἡ θέα ἀπὸ κεῖ θὰ εἶναι ἀρκετὰ ἐκτεταμένη, καὶ ἐλπίζω πὼς θὰ μπορέσουμε νὰ δοῦμε ποῦ βρισκόμαστε κι' ἴσως κιόλας νὰ διακρίνουμε τὴν κατασκήνωση τῶν δικῶν μας.

Ἀσυλλόγιστα νιάτα! Ποιὸς εἶχε δίκιο; Ὁ δάσκαλος ποὺ ἔφερνε ὡς ἐπιχειρήματα τὴ μεγάλη ἀπόσταση, τὶς δυσκολίες τῆς ὁδοιπορίας, τὸν κίνδυνο τοῦ ἀγνώστου καὶ τὸ φόβο τῶν δυσαρέστων συναντήσεων; Ἢ ὁ μαθητὴς ποὺ γελοῦσε μὲ αὐτοὺς τοὺς φόβους, ποὺ νόμιζε ὅτι τὰ ἤξερε ὅλα καὶ μποροῦσε νἀναλάβῃ τὴν εὐθύνη γιὰ κάθε τι καὶ ποὺ πρόσθετε μὲ σπουδαῖο ὕφος:

—Τὸ κάτω-κάτω, κύριε, κανεὶς δὲν σᾶς ἀναγκάζει νὰ μᾶς ἀκολουθήσετε. Μείνετε στὴν καμπίνα σάς ἂν δὲν σᾶς κάνει ὄρεξη. Ὅσο γιὰ μᾶς, αἰσθανόμαστε τὴν ἀνάγκη νὰ ξεμουδιάσουμε μὲ κάθε τρόπο τὰ πόδια μας.

— Κι' ἐγὼ θὰ ἤθελα πολὺ νὰ ξεμουδιάσω τὰ δικά μου, ὁμολόγησε ὁ κ. Ἀχιλλέας. Μά...

— Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, κύριε. Πάρτε ἐπιτέλους μιὰ ἀπόφαση. Θαρθῆτε ἢ δὲ θαρθῆτε;

— Θαρθῶ!

Μοίραία ἀδυναμία! Ἔπρεπε νὰ πῆ;

«Θὰ μείνω». Νὰ τί ἔπρεπε νὰ πῇ καθαρὰ καὶ ξάστερα. Ἂν εἶχε φανεῖ περισσότερο σταθερὸς στὴν ἀπόφασή του, οἱ ἄλλοι πιθανὸν νὰ σκέπτονταν, νὰ δίσταζαν καὶ στὸ τέλος νὰ μὴν ἐκτελοῦσαν τὸ σχέδιό τους καὶ νὰ μὴν τὸν παρέσυραν κι' αὐτὸν σὲ καινούργιες περιπέτειες. Γιατί, γιὰ τὴν ὥρα, ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος ἦταν αἰχμάλωτος τῶν Ἐσκιμώων καὶ βρισκόταν μέσα σὲ μιὰ σκηνή, τὴν ἴδια ἐκείνη ἀπ' ὅπου εἶχε δραπετεύσει ὁ Τζάκ τὸ προηγούμενο βράδυ.

Οἱ Ἐσκιμῶοι ποὺ τὸν εἶχαν τσακώσει ἐντελῶς ἀπρόοπτα καὶ ξαφνικά, ἐκεῖ ποὺ περπατοῦσε πίσω ἀπὸ τοὺς ἄλλους, τὸν εἶχαν καθήσει μέσα σ' ἕνα ἔλκηθρο καὶ τὸν εἶχαν κουβαλήσει ἄρον ἄρον στὸν κατυλισμό τους, ὅπου τὸν πκρουσίασαν στὸν Σίγκλοο καὶ στὸν Ἀγκακόη, ποὺ μόλις εἶχαν γυρίσει ἀπὸ τὸν καταυλισμὸ τῶν λευκῶν, κι' ὕστερα ἀπὸ τὸ πάθημά τους δὲν βρίσκονταν βέβαια στὰ καλύτερά τους κέφια.

Ὁ Ἀγκακόης κρατοῦσε στὸ χέρι του τὸ ἀχώριστό του ντέφι σὰν νὰ ἤθελε νὰ ξορκίσῃ τὰ πονηρὰ πνεύματα κι' ὁ Σίγκλοο εἶχε μιὰ μούρη κατεβασμένη τόση!

— Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ μεγάλος ἄσπρος διάβολος; ρώτησε τοὺς Ἐσκιμώους, ποὺ κουβαλοῦσαν σπρῶχνοντας τὸν ἄμοιρο καθηγητή. Τοῦ ἔδωσαν μερικὲς ἀρκετὰ μπερδεμένες ἐξηγήσεις, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ὁ κ. Ἀντρειωμένος δὲν καταλάβαινε λέξη. Οἱ Ἐσκιμῶοι ἀγνοοῦσαν τί λογῆς ἦταν κι' ἀπὸ ποῦ εἶχε πέσει ὁ μυστηριώδης αὐτὸς ξένος μὲ τὸ ἀξιοθρήνητο ὕψος του.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Οὔφ! Ὅλοι τους θέλουν νὰ ἐλευθερώθοῦν, γιατί συνειθίζουν νὰ ζητοῦν ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἔχουν. Ἡ ἀπελευθέρωση εἶναι ἀντίθετη μὲ τὶς ἀρχές μου. Ἄφισε τὸ σκλάβο σκλάβο, ἂν θέλεις νὰ φερθεῖ καλά. Ἄφισέ τον ἐλεύθερο, θἀρχίσει νὰ πίνει, θὰ γίνει τεμπέλης κι' ἄθλιος. Ἔχω ἰδεῖ ἕνα σωρὸ ἀπὸ δαύτους. Δὲν τοὺς ἀξίζει νὰ γίνουν ἐλεύθεροι!

— Ὁ Τὸμ ὅμως εἶναι τίμιος, ἐργατικός, εὐσεβής!

— Περιττὸ νὰ μοῦ τὸ λές. Ἔχω ἰδεῖ κι' ἄλλους τέτοιους.

— Σκέψου ὅμως τί κρῖμα θὰ εἶναι ἂν πέσει ὁ Τὸμ στὰ χέρια κανενὸς κακοῦ ἀφέντη.

— Ἀνοησίες! Κακοὶ ἀφεντάδες δὲν ὑπάρχουν! Ὅλοι εἶναι καλοί, ἐνῷ οἱ σκλάβοι ὅλοι εἶναι κακοί. Ἐγὼ ὡς τώρα δὲν ἔχω ἰδεῖ ἀφέντη, ποὺ νὰ κακομεταχειρίζεται τὸ δοῦλο του. Δὲ φοβᾶμαι λοιπὸν καὶ γιὰ τὴν τύχη τοῦ Τόμ.

— Ἐγὼ λοιπὸν ξέρω, εἶπε τότε ζωηρὰ ἡ μὶς Ὀφηλία, ὅτι μιὰ ἀπὸ τὶς τελευταῖες θελήσεις τοῦ Σαὶν Κλὰρ, ἦταν νὰ ἐλευθερωθεῖ ὁ Τόμ. Τὸ εἶχε ὑποσχεθεῖ στὴν καϋμένη τὴν Εὔα τὴ στιγμὴ ποὺ ξεψυχοῦσε, καὶ φαντάζομαι πὼς θὰ θεωρήσεις ὑποχρέωσή σου νὰ ἐκτελέσεις αὐτὴ τὴ θέλησή του.

Ἡ Μαρία τότε σκέπασε τὰ μάτια της μὲ τὸ μαντηλάκι της καὶ πῆρε τὸ μπουκαλάκι μὲ τὴν κολώνια νὰ μυριστεῖ.

— Ὅλοι μὲ ἐχθρεύονται! εἶπε. Μοῦ θυμίζουν πράγματα σπαραχτικά, ποὺ ξεσχίζουν τὴν καρδιά μου, καὶ κανεὶς δὲ συλλογίζεται τί κακὸ μοῦ κάνει αὐτό! Εἶχα ἕνα κοριτσάκι ποὺ τὸ λάτρευα καὶ τὄχασα. Εἶχα ἕναν ἄντρα ποὺ μοῦ ταίριαζε, κι' ὁ Θεὸς μοῦ τὸν πῆρε κι' αὐτόν. Κι' ἔρχεσαι τώρα καὶ μοῦ τὰ θυμίζεις ὅλ' αὐτά, ποὺ μὲ κάνουν δυστυχισμένη; Ὤ, βέβαια, δὲν κατάλαβες τί κακὸ μοῦ ἔκανες!

Κι' ἡ Μαρία ἄρχισε τοὺς λυγμοὺς κι' εἶπε στὴ Μάμμυ ν' ἀνοίξει τὸ παράθυρο καὶ νὰ τῆς βάλει κρύο πανὶ στὸ μέτωπο. Ἔγινε κάποια φασαρία κι' ἡ μὶς Ὀφηλία βρῆκε εὐκαιρία νὰ φύγει καὶ νὰ γυρίσει στὸ δωμάτιό της. Κατάλαβε ὅτι ἦταν περιττὸ νὰ πεῖ τίποτ' ἄλλο, γιατί ἡ Μαρία εἶχε στὰ χέρια της ἕνα φοβερὸ κι' ἀκαταμάχητο ὅπλο, τὴ νευρικὴ κρίση. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα αὐτή, κάθε φορὰ ποὺ γινόταν λόγος γιὰ τὶς θελήσεις τοῦ Σαὶν Κλὰρ καὶ τῆς Εὔας, δήλωνε ὅτι θὰ λιποθυμοῦσε.

Ἡ μὶς Ὀφηλία ἔκαμε τὸ μόνο ποὺ τῆς ἔμενε: Ἔγραψε στὴν κυρία Σέλμπυ, τῆς ἐξέθεσε τοὺς κινδύνους ποὺ ἀπειλοῦσαν τὸν Τόμ, καὶ τὴν παρακάλεσε νὰ σπεύσει νὰ σώσει τὸν πιστό της ὑπηρέτη.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Τόμ, ὁ Ἀδόλφος καὶ πέντ' ἕξη ἄλλοι σκλάβοι πῆγαν στὸ γραφεῖο τοῦ δουλεμπόρου γιὰ νὰ ἑτοιμαστοῦν οἱ κλῆροι γιὰ τὴ δημοπρασία. Τοὺς ὁδήγησαν ὕστερα γιὰ νὰ ξενυχτίσουν σὲ μιὰ μεγάλη αἴθουσα, ὅπου ἄνθρωποι κάθε ἡλικίας καὶ κάθε χρώματος ἦταν μαζεμμένοι καὶ φώναζαν καὶ γελοῦσαν.

— Ἔτσι μπράβο, ἔτσι μπράβο! ἔλεγε ὁ κ. Σκέγκς, ὁ φύλακας.

Φυσικά, ὁ Τὸμ δὲν εἶχε καμμιὰ ὄρεξη νὰ συμμερισθεῖ αὐτὴ τὴν εὐθυμία. Κάθησε πάνω στὸ μπογαλάκι του, ὅσο πιὸ μακρυὰ μποροῦσε ἀπὸ τὸν ὅμιλο, ποὺ θορυβοῦσε, κι' ἀκούμπησε τὸ πρόσωπό του στὸν τοῖχο.

Οἱ δουλέμποροι προσπαθοῦν πάντα νὰ μὴν ἀφίνουν τοὺς σκλάβους νὰ σκέπτονται τὴν κατάστασή τους. Θέλουν νὰ τοὺς βλέπουν εὔθυμους, ἀποκτηνωμένους, ξένοιαστους.

— Τί κάνεις ἐσὺ ἐκεῖ πέρα; εἶπε ὁ Σάμπο, ὁ ἀστεῖος τῆς παρέας, στὸν Τόμ.

— Τί συλλογίζεσαι, ἔ;

— Αὔριο θὰ πουλήσουν, εἶπε ἡσυχα καὶ θλιβερὰ ὁ Τόμ.

— Καλὴ τύχη λοιπόν! Καὶ σύ; εἶπε ὕστερα στὸν Ἀδόλφο, ἀκουμπώντας τὸ χέρι του στὸν ὦμο του.

— Νὰ μὲ ξεφορτώνεσαι, παρακαλῶ! εἶπε ὁ Ἀδόλφος θυμωμένος.

— Ὤ, ὤ, ὁ κόντες Σοκολάτας βλέπω πὼς θυμώνει, ἐξακολούθησε ὁ Σάμπο. Νὰ χαρῶ τὶς μυρωδιές σου, ὤ, ὤ!..

— Σοῦ εἶπα, γὰ μὲ ξεφορτώνεσαι! φώναξε ὁ Ἀδόλφος φουρκισμένος.

— Τί μυγιάγγιχτοι ποὺ σοῦ εἶναι τελοσπάντων αὐτοὶ οἱ ἀριστοκράτες, οἱ ἀράπηδες. Εἴμαστε ἀπὸ οἰκογένεια, βλέπεις, ἀπὸ τζάκι, ὤ, ὤ!..

Κι' ὁ Σάμπο βάλθηκε ν' ἀπομιμῆται κοροϊδευτικὰ τὸν Ἀδόλφο.

— Δὲ σοῦ εἶπα νὰ κλείσεις τὸ στόμα σου, βλάκα!; ξαναφώναξε ὁ Ἀδόλφος καὶ σηκώθηκε ἀπάνω αὐτὴ τὴ φορά.

Ὁ ἄλλος ἐξακολουθοῦσε τὸ χαβά του, καὶ τότε ὁ Ἀδόλφος δὲ συγκρατήθηκε πιά. Ἄρχισε νὰ τὸν χτυπᾶ καὶ νὰ βρίζει ἀκράτητα, ἐνῶ οἱ ἄλλοι φώναζαν, χτυποῦσαν τὰ χέρια καὶ χαχάνιζαν. Ἔγινε τέτοια φασαρία, ὥστε ὁ φύλακας παρουσιάστηκε στὴν πόρτα.

— Τί τρέχει, βρὲ παιδιά; φώναξε σκάζοντας τὸ μαστίγιό του.

Εὐθὺς οἱ σκλάβοι τραβήχτηκαν στὶς γωνιὲς καὶ σὲ λίγα δευτερόλεπτα ἔγινε τάξη κι' ἡσυχία.

Ὁ ἀναγνώστης θὰ εἶχε ἴσως τὴν περιέργεια νὰ ρίξει μιὰ ματιὰ στὸ διαμέρισμα τῶν σκλάβων γυναικῶν. Βρίσκονται κι' ἐκεῖ πλάσματα κάθε λογῆς καὶ ἡλικίας. Ἐδῶ ἕνα συμπαθητικὸ κοριτσάκι δέκα χρόνων, ποὺ ἡ μάννα του πουλήθηκε χτές, καὶ ποὺ ἀποκοιμήθηκε πιὰ ἀφοῦ ἔκλαψε ἕνα ὁλόκληρο ἡμερόνυχτο. Παρακεῖ, μιὰ γριὰ ἀραπίνα μὲ ἀδυνατισμένο κορμί, τσακισμένη ἀπὸ τὶς βαρειὲς δουλειὲς ποὺ ἔχει κάνει σ' ὅλη της τὴ ζωή. Αὔριο θὰ τὴν πουλήσουν σὰν ἄχρηστο πρᾶγμα γιὰ ἕνα κομμάτι ψωμί. Πιὸ κεῖ ἄλλες, μὲ τὰ κεφάλια κουκουλωμένα, σὰ νὰ μὴ θέλουν νὰ βλέπουν τί γίνεται τριγύρω τους.

Σὲ μιὰ παράμερη γωνιὰ εἶναι δυὸ γυναῖκες μὲ καλύτερο ἐξωτερικό. Φαίνονται μιγάδες. Ἡ μιὰ θὰ εἶναι καμμιὰ σαρανταριὰ χρόνων καὶ φορεῖ κόκκινο μαντήλι στὸ κεφάλι. Τὸ φόρεμά της, ἀρκετὰ εὐπρόσωπο, δείχνει ὅτι ἐκεῖ ποὺ ἦταν, τὴν μεταχειρίζονταν καλά. Ἕνα ὡραῖο κοριτσάκι ὡς δεκαπέντε χρόνων εἶναι συμμαζωμένο κοντά της, σὰν πουλάκι στὴ φωλιά του. Τῆς μοιάζει κι' εἶναι κι' αὐτὸ καλοντυμένο κι' εὐπρόσωπο.

Καὶ οἱ δυὸ θὰ πωληθοῦν αὔριο, μαζὶ μὲ τοὺς σκλάβους τοῦ Σαὶν Κλάρ, κι' ὁ εὐπατρίδης ποὺ τὶς πουλεῖ εἶναι μέλος μιᾶς ἐκκλησίας χριστιανικῆς στὴ Νέα Ὑόρκη. Θὰ βάλει τὸ ἀντίτιμο στὸ ταμεῖο του, κι' ὕστερα θὰ πλησιάσει τὴ θεία κοινωνία τοῦ Χριστοῦ, χωρὶς νὰ σκεφθῇ ποτὲ ὅτι ἔκαμε κάτι ποὺ ὁ Χριστὸς τὸ ἀποδοκιμάζει.

Οἱ δύο αὐτὲς γυναῖκες, ἡ Σουζάνα κι' ἡ Ἐμμελίνα, ἀνῆκαν ἄλλοτε σὲ μιὰ ἀγαθὴ κι' εὐσεβέστατη κυρία ἀπὸ τὴ Νέα Ὀρλεάνη, ποὺ τὶς περιποιόταν πολὺ κι' εἶχε φροντίσει νὰ τὶς μάθει καὶ γράμματα. Περνοῦσαν λοιπὸν πολὺ καλά, ὥς τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ γιὸς τῆς κυρίας αὐτῆς, ποὺ εἶχε τὴ διεύθυνση τῆς περιουσίας της, ἔκαμε πολλὰ χρέη καὶ ἀναγκάστηκε νὰ πουλήσει τὰ κτήματά του καὶ τοὺς σκλάβους του.

— Μητέρα, ἀκκούμπησε τὸ κεφάλι σου στὸν ὦμο μου καὶ προσπάθησε νὰ κοιμηθεῖς λιγάκι, εἶπε ἡ κόρη, πολεμώντας νὰ φανεῖ ἥσυχη.

— Δὲν ἔχω καρδιὰ γιὰ νὰ κοιμηθῶ, ἀπάντησε ἡ δυστυχισμένη μητέρα. Ξέρεις, παιδί μου, πὼς ἀπόψε εἶναι ἡ τελευταία νύχτα ποὺ περνοῦμε μαζί;

— Ἄχ, μητέρα, μὴ τὸ λὲς αὐτό! Ποιὸς ξέρει, μπορεῖ κάποιος νὰ μᾶς ἀγοράσει μαζὶ καὶ τὶς δυό! Ἂς μὴ φαινόμαστε λυπημένες, κάποιος θὰ βρεθεῖ νὰ μᾶς πάρει μαζί.

— Χάλασε τὶς μπούκλες σου καὶ στρῶσε τὰ μαλλιά σου ὅσο μπορεῖς. Μιὰ καλὴ οἰκογένεια θὰ σὲ πάρει πιὸ εὔκολα ὅταν φαίνεσαι ἁπλὴ καὶ ταπεινή, παρὰ ὄμορφη. Κι' ἂν ἀπὸ αὔριο χωριστοῦμε, Ἐμμελίνα μου, μὴν ξεχνᾶς ποτὲ πῶς μεγάλωσες. Θυμήσου πάντα τί σ' ἐδίδασκε ἡ κυρία μας. Πάρε μαζί σου τὴν Ἁγία Γραφὴ κι' ἔχε πάντα τὴν πίστη σου καὶ τὶς ἐλπίδες σου στὸ Θεό.

Τὴν ἄλλη μέρα ἄρχισε ὁ πλειστηριασμός. Ὁ Τὸμ ἔρριξε μιὰν ἀνήσυχη ματιὰ στὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ποὺ τριγύριζαν τοὺς σκλάβους, καὶ συλλογιζόταν, ποιὸς ἄραγε ἀπ' αὐτοὺς ἔμελλε νὰ γίνει ἀφέντης του — ἀλλὰ πουθενὰ δὲ διέκρινε κανένα πρόσωπο ποὺ νὰ τοῦ θύμιζε τὴν καλοσύνη καὶ τὴν εὐγένεια τοῦ Σαὶν Κλάρ.

Δὲν εἶχε περάσει μιὰ ὥρα κι' εἶχε κριθεῖ ἡ τύχη του, καθὼς κι' ἡ τύχη τῆς Ἐμμελίνας. Κι' οἱ δυό τους ἔγιναν ἰδιοκτησία ἑνὸς ἀπὸ τοὺς ἀποίκους ἐκείνους, ποὺ ἔχουν ἰδιόκτητες φυτεῖες μέσα στὶς ἀπέραντες ἔρημες ἐκτάσεις τῆς Ἀμερικῆς. Εἶχε ἄγριο παρουσιαστικὸ κι' οἱ τρόποι του ἦταν πρόστυχοι καὶ δὲν ἄφιγαν καμμιὰ καλὴ ἐλπίδα. Ἡ μητέρα τῆς Ἐμμελίνας πουλήθηκε σ' ἄλλον ἀγοραστή. Μαζί της πουλήθηκε κι' ὁ Ἀδόλφος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Πρὸς τὴ νέα ζωὴ

Πάνω στὸ κατάστρωμα ἑνὸς μικροῦ πλοίου ποὺ ἀνέβαινε τὸν Ἐρυθρὸ ποταμό, καθόταν ὁ μπάρμπα Τὸμ μὲ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια ἁλυσίδετα καὶ μὲ τὴν καρδιά του πιὸ βαρειὰ κι' ἀπὸ τὶς ἁλυσίδες του. Σκοτάδι σκέπαζε τώρα πιὰ τὴ σκέψη του. Τὰ ὄνειρά του κι' οἱ ἐλπίδες του εἶχαν φύγει γιὰ πάντα, καθὼς ἔφευγαν τὰ δέντρα ἐκεῖνα τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, γιὰ νὰ μὴ ξαναγυρίσουν πιά. Τὸ χτῆμα τοῦ Κέντουκυ, μὲ τοὺς καλοὺς κι' ἐπιεικεῖς κυρίους, ἡ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του, τὸ σπίτι τοῦ Σαὶν Κλὰρ μὲ τὴ λάμψη καὶ τὸ λοῦσο του, τὸ ξανθὸ κεφαλάκι τῆς Εὔας μὲ τ' ἀγγελικὸ βλέμμα, ὁ Σαὶν Κλὰρ ὁ ὡραῖος κι' ἀγαθὸς καὶ πάντα χαρούμενος, οἱ γαλήνιες ὧρες τοῦ δειλινοῦ στὸν ἀνθισμένο κῆπο — ὅλ' αὐτὰ εἶχαν φύγει, εἶχαν φύγει πιὰ γιὰ πάντα Καὶ τί τοῦ ἀπόμενε τώρα;..

Αὐτὴ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς βαθύτερες πικρίες τῆς σκλαβιᾶς. Ἕνας μαῦρος μὲ τρυφερὴ καρδιὰ πέφτει σὲ μιὰ καλὴ οἰκογένεια, κι' ἐνῷ ἀρχίζει νὰ συνειθίζει τὰ γοῦστα καὶ τὰ αἰσθήματα, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἀτμοσφαῖρα τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, κινδυνεύει ξαφνικὰ νὰ πέσει σὲ χέρια ἀνθρώπων πρόστυχων καὶ χυδαίων, ἀκριβῶς σὰ μιὰ λεπτὴ πολυθρόνα ποὺ, ἀφοῦ στόλισε ἕνα κομψὸ σαλονάκι, πετάγεται ξαφνικὰ σὲ μιὰ παλιοταβέρνα. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι ὅτι τὸ ἔπιπλο δὲν αἰσθάνεται τίποτα, ἐνῷ ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται. Γιατί ὅσα συμβόλαια ἀγοραπωλησίας κι' ἂν γίνουν γιὰ τὸ σκλάβο, δὲ μποροῦν νὰ τοῦ ἀφαιρέσουν τὴν καρδιὰ ποὺ χτυπᾶ στὸ στῆθος του καὶ ποῦ εἶναι γεμάτη ἀναμνήσεις, ἐλπίδες, ἀγάπη καὶ στοργή.

Ὅταν ὁ μίστερ Σίμων Λεγκρῆ, ὁ καινούργιος ἀφέντης τοῦ Τόμ, ἀγόρασε ὀχτὼ σκλάβους στὴ Νέα Ὀρλεάνη, τοὺς ὁδήγησε δεμένους δυὸ-δυὸ στὸν «Πειρατή», ἕνα ποταμόπλοιο, ποὺ ἦταν ἕτοιμο νὰ ξεκινήσει.

Ὅταν τὸ πλοῖο σήκωσε τὴν ἄγκυρα, ὁ Λεγκρῆ στάθηκε μπροστὰ στὸν μπάρμπα Τὸμ καὶ τὸν πρόσταξε μὲ ἄγρια φωνή:

— Σήκω ἀπάνω!

Ὁ κακόμοιρος ὁ Τὸμ ἄργησε λιγάκι νὰ σηκωθεῖ, γιατὶ τὸν ἐμπόδιζαν οἱ ἁλυσίδες, καὶ τότε ὁ Λεγκρῆ τὸν βοήθησε βάγουσα νὰ σηκωθεῖ, τραβώντας τον ἀπὸ τὴ γραβάτα του, ποὺ τοῦ τὴν ἔβγαλε καὶ τὴν ἔχωσε στὴν τσέπη του.

Ὕστερα πῆρε τὸ μπαγουλάκι τοῦ Τόμ, τὸ ἄνοιξε κι' ἔβγαλε ἕνα παλιὸ παντελόνι, καὶ μιὰ παλιὰ μπλούζα, ποὺ ὁ Τὸμ τὰ φοροῦσε μόνο ὅταν κατέβαινε στοὺς σταύλους.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΡΕΙΣ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ὁ Γιατρός: — Δίαιτα! Δὲν θὰ τρῶτε τίποτα καὶ δὲν θὰ πίνετε παρὰ ἕνα ποτῆρι νερὸ τὴν ἡμέρα.

Ὁ Παχύσαρκος φαγάς: — Μετὰ τὸ γεῦμα, γιατρέ, ἢ πρό;..

— Περίεργο πρᾶγμα! Αὐτὴ ἡ ζυγαριὰ δὲν ξέρει τί λέει... Ἀδύνατο νὰ ζυγίζω ἐγὼ τόσα κιλά!..

— Χά! χά! Ἀμὲ τὰ ἐργαλεῖα ποὺ κρατᾶς, δὲν τὰ λογαριάζεις;..

— Περάστε, σᾶς παρακαλῶ, ὕστερα ἀπὸ μιὰν ὥρα...

— Γιατί; Δὲ βλέπω νὰ περιμένῃ ἄλλος.

— Μὰ ἔχω νὰ κόψω καὶ τὰ μαλλιὰ τοῦ κυρίου.

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΚΑΖΑΝΗΣ

Ἀγαπητοί μου,

Ἂν κανένας συνδρομητὴς τῆς Διαπλάσεως, παλιὸς ἢ νέος, ἔτυχε νὰ διαβάσῃ στὶς ἐφημερίδες πὼς πέθανε ὁ Καζάνης, εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν εἴπε: «Αὐτὸ τὸνομα τὸ ξέρω!» Φυσικά. Δὲν ὑπάρχει τόμος τῆς Διαπλάσεως, ἀπὸ τὸν πρῶτο της σχεδὸν ὡς τὸν τελευταῖο, ὅπου νὰ μὴ βλέπῃ κανεὶς αὐτὸ τὸνομα χίλιες φορές. Σὲ κάθε σχεδὸν εἰκόνα, ἀποκάτω, σὲ μιὰ γωνιά, διαβάζεται: ΚΑΖΑΝΗΣ... Ἦταν λοιπὸν ὁ ζωγράφος μας αὐτὸς ποὺ πέθανε τὴν περασμένη ἑβδομάδα; Ὄχι, ἦταν ὁ τσιγκογράφος μας, καὶ τὰ πρῶτα χρόνια ὁ ξυλογράφος μας, ὁ κατασκευαστὴς τῶν κλισέ μας. Γιατί κάθε εἰκόνα ποὺ δημοσιεύεται σ' ἕνα περιοδικό, σὲ μιὰν ἐφημερίδα, ἔχει συνήθως δυὸ δπογραφές. Ἡ μιά, δεξιά, εἶναι τοῦ ζωγράφου ποὺ τὴν ἐζωγράφισε. Ἡ ἄλλη, ἀριστερά, τοῦ τεχνίτη ποὺ τὴν ἀντέγραφε σὲ ξύλο ἢ σὲ μέταλλο γιὰ νὰ τυπωθῇ. Κι' ὁ τεχνίτης αὐτὸς ἦταν ὁ Ἐλευθέριος Καζάνης.

Εἶχε σπουδάσει στὸ Πολυτεχνεῖο ξυλογραφία. Ἔπαιρνε δηλαδὴ μιὰ ἴσια καὶ γυαλιστερὴ σανίδα ἀπὸ κατάλληλο γι' αὐτὴ τὴν ἐργασία ξύλο, ζωγράφιζε ἀπάνω ἢ ἀποτύπωνε μὲ χημικὰ μέσα τὴν εἰκόνα ποὺ ἤθελε νὰ ξυλογραφήσῃ, καὶ κατόπι, μὲ ἰδιαίτερο ἐργαλεῖο, καὶ μὲ μεγάλη ὑπομονὴ καὶ τέχνη, σκάλιζε τὸ ξύλο, βαθουλώνοντας τὰ λευκὰ μέρη τῆς ζωγραφιᾶς κι' ἀφήνοντας νὰ ἐξέχουν μόνο τὰ μαῦρα. Πῶς εἶναι μιὰ σφραγίδα; Ἔτσι ἔκανε ὁ ξυλογράφος καὶ τὴν εἰκόνα αὐτή, ποὺ μποροῦσε πιὰ νὰ μπῇ στὸ πιεστήριο καὶ νὰ τυπωθῇ σὲ ὁσαδήποτε ἀντίτυπα, μὲ μαῦρο ἢ χρωματιστὸ μελάνι. Πῶς τυπώνουμε τῇ σφραγίδα μὲ τὸ χέρι; Ἔτσι τυπώνεται κι' ἡ ξυλογραφία μὲ τὴ μηχανή, μὲ τὸ πιεστήριο.

Ὁ Καζάνης ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους ξυλογράφους τοῦ καιροῦ ἐκείνου. Αὐτὸς κι' ὁ συμμαθητὴς καὶ φίλος του Οἰκονόμου. Ὅταν πρωτάρχισε νὰ βγαίνῃ ἡ Διάπλασις, αὐτοὶ οἱ δυὸ ξυλογραφοῦσαν τὶς εἰκόνες ποὺ χρειαζόταν. Ἀλλὰ σὲ λίγο ἡ ξυλογραφία ἄρχισε νὰ παλιώνῃ: Εἶχε ἐφευρεθεῖ—στὴν Εὐρώπη ἐννοεῖται, — καινούργια τέχνη, ἡ τσιγκογραφία κι' ἔπειτα ἡ φωτοτσιγκογραφία. Κόστιζε τόσο πιὸ λίγο, ὥστε οἱ ἐκδότες ἀπὸ ἐδῶ ἔστελναν στὴν Ἰταλία, στὴ Γαλλία, στὴ Γερμανία, τὶς εἰκόνες ποὺ ἤθελαν νὰ δημοσιεύσουν, καὶ λάβαιναν ἀπὸ κεῖ τὰ κλισὲ ἕτοιμα γιὰ τύπωμα. Ὁ Καζάνης, προοδευτικὸς ἄνθρωπος, — κι' ἦταν τότε νεώτατος, — ἀποφάσισε νὰ εἰσαγάγῃ τὴν τσιγκογραφία στὴν Ἑλλάδα. Πῆγε λοιπὸν στὴ Γερμανία, ἔμαθε τὴν τέχνη, ἀγόρασε τὰ μηχανήματα, τὰ ἐργαλεῖα, καὶ γυρίζοντας στὰς Ἀθήνας, ἄνοιξε τὸ πρῶτο Τσιγκογραφεῖο. Ἀπὸ τότε, — 1897 ἀπάνω-κάτω — κι' οἱ εἰκόνες τῆς Διαπλάσεως, ἔργα τῶν χειρῶν του, γινόταν φωτοτσιγκογραφικῶς. Ἡ ξυλογραφία πῆγε στὴ μπάντα.

Ἀξίζει τώρα νὰ σᾶς ἐξηγήσω, μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία, τί εἶναι ἡ φωτοτσιγκογραφία καὶ πῶς γίνονται οἱ εἰκόνες αὐτὲς ποὺ βλέπετε τυπωμένες στὸ περιοδικό σας.

Φυσικά, τὶς ζωγραφίζει πρῶτα ἕνας ζωγράφος. Ὁ κ. Βώττης, ἂς ποῦμε. Τὸ σχέδιό του τὸ παίρνει ὁ τσιγκογράφος καὶ τὸ φωτογραφεῖ ἀπάνω σὲ μιὰ γυάλινη πλάκα, μικρότερο, ὅσο εἶναι ἢ μεγαλύτερο ὅπως τὸ θέλουμε. Κατόπι παίρνει μιὰ πλάκα ἀπὸ τσίγκο, γυαλιστερὴ καὶ χημικῶς προπαρασκευασμένη, καὶ μεταφέρει ἀπάνω τὴ φωτογραφία, ὅπως ὁ φωτογράφος τὴ μεταφέρει στὸ χαρτί. Καὶ τότε ἀρχίζουν τὰ μπάνια. Ἡ πλάκα δηλαδὴ μπαίνει σὲ μιὰ λεκάνη μὲ χημικὸ ὑγρό, ποὺ ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ τρώῃ τὸν τσίγκο. Ἀλλὰ ὄχι παντοῦ, μόνο στᾶσπρα μέρη τῆς φωτογραφίας, τῆς ζωγραφιᾶς. Τὰ μαῦρα, — οἱ γραμμές, οἱ σκιές, — ποὺ προστατεύονται καὶ μ' ἕνα στρῶμα χημικῆς μελάνης, μένουν ἄθικτα. Κι' ὕστερα ἀπὸ δυὸ-τρία τέτοια μπάνια, ἡ τσιγκογραφία εἶναι ἕτοιμη. Δὲν ἔχει παρὰ νὰ κοπῇ στὶς ἄκρες, νὰ καρφωθῇ σὲ μιὰ σανίδα, ποὺ ἔχει τὸ ἴδιο ὕψος τῶν τυπογραφικῶν στοιχείων, νὰ μπῇ μαζὶ μὲ τὰ στοιχεῖα, — στὴ σελίδα καὶ στὴ θέση ποὺ θέλουμε, — καὶ νὰ τυπωθῇ, ὅπως πάλι τυπώνεται μιὰ σφραγίδα.

Πιστεύω νὰ καταλάβατε τὴ διαφορὰ μεταξὺ ξυλογραφίας καὶ τσιγκογραφίας. Ἡ πρώτη γίνεται στὸ ξύλο μὲ τὸ χέρι καὶ μὲ τὸ σκαρπέλο. Ἡ ἄλλη γίνεται στὸ μέταλλο ἁπλῶς μὲ τὸ χημικὸ ὑγρὸ ποὺ τὸ τρώει. Εἶναι λοιπὸν μεγάλη εὐκολία κι' οἰκονομία καιροῦ ἡ τσιγκογραφία. Ἀφίνω τώρα πὼς ἔχει καὶ περισσότερη ἀκρίβεια, σχεδὸν τελειότητα. Ἡ φωτογραφία, βλέπετε, ἀποδίδει τὴν εἰκόνα τοῦ ζωγράφου στὸν τσίγκο πολὺ πιὸ πιστὰ ἀπ' ὅσο τὴν ἀντέγραφε στὸ ξύλο ὁ ξυλογράφος ποὺ δὲν εἶχε καὶ πολὺν καιρὸ στὴ διάθεσή του γιὰ νὰ τὴν περιποιηθῇ. Ὅλες σχεδὸν οἱ ξυλογραφίες ποὺ δημοσιεύονταν ἄλλοτε στὰ περιοδικὰ καὶ στὶς ἐφημερίδες, ἦταν βιαστικὲς κι' ἀτελεῖωτες. Βιαστικὰ βέβαια γίνονται καὶ τώρα οἱ φωτοτσιγκογραφίες. Ἀλλὰ τὸ εἶδος εἶναι τέτοιο, ποὺ σηκώνει ὅση βιάση θέλετε. Καὶ σὲ μιὰν ὥρα μπορεῖ νὰ γίνῃ ἕνα μεγάλο φωτοτσιγκογραφικὸ κλισέ, καὶ εἶναι τόσο πιστό, τόσο τέλειο, ὅσο δὲν θᾶταν μιὰ ξυλογραφία κι' ἂν τὴν ἐδούλευε κανένας ἡμέρες.

Θὰ πῆτε, ἡ ξυλογραφία τότε ἦταν μιὰ τέχνη, ὅπως κάθε τί ποὺ γίνετα μὲ τὸ χέρι. Ἔ, βέβαια. Καὶ σήμερ' ἀκόμα ὑπάρχουν ζωγράφοι-ξυλογράφοι ποὺ δείχνουν τὴν τέχνη τους μὲ τὴν παλιὰ αὐτὴ μέθοδο, καὶ πολλὲς καλλιτεχνικὲς ἐκδόσεις, πολύτιμες, στολίζονται ἀπὸ τέλειες ξυλογραφίες. Ἀλλὰ ἔχει τὴν τέχνη της κι' ἡ τσιγκογραφία. Ὅσο μηχανικὴ ἐργασία κι' ἂν εἶναι, πάντα, γιὰ μερικὲς λεπτομέρειες ἀπαραίτητες, ἀπαιτεῖ τσιγκογράφο καλλιτέχνη. Κι' ὁ μακαρίτης ὁ Καζάνης ἦταν καλλιτέχνης. Κι' ὅταν ἔβαζε τὰ δυνατά του γιὰ νὰ τσιγκογραφήσῃ τὸ πρωτότυπο σχέδιο ἑνὸς ζωγράφου, ἢ μιὰ καλλιτεχνικὴ εἰκόνα ἀπὸ βιβλίο, ἢ μιὰ ὡραία φωτογραφία, ἔκανε κλισὲ τελειότατα.

Τὰ πρῶτα χρόνια ἐργαζόταν μονάχος του. Πόσες φορές, πηγαίνοντας στὸ Τσιγκογραφεῖο του, ἐκεῖ στὴν ὁδὸν Λέκκα, δὲν τὸν εἶδα μὲ τὴ μπλούζα τοῦ ἐργάτη, καὶ μὲ τὰ δάχτυλα κιτρινομαυρισμένα ἀπὸ τὰ ὑγρά, νὰ κάνῃ μπάνια στοὺς τσίγκους του... Ἦταν ἕνας ὄμορφος ἄνθρωπος, πάντα γελαστός, πάντα γλυκομίλητος, καὶ τόσο καλός, τόσο ἀνοιχτόκαρδος, ποὺ τὸν ἀγαποῦσα ἀληθινά. Σιγὰ-σιγὰ ἔμαθε τὴν τέχνη καὶ σ' ἄλλους. Κι' ὕστερα, ἀφοῦ κουράστηκε πιὰ νὰ ἐργάζεται, κι' ἀφοῦ πλούτησε δικαιότατα, παραχώρησε τὸ Τσιγκογραφεῖο του, μεγαλωμένο κι' ἀνακαινισμένο, πάντα στὴν ὁδὸν Λέκκα, στοὺς καλοὺς μαθητές του, ποὺ τὸ ἔχουν ὡς σήμερα. Καὶ πάντα σ' αὐτὸ ἡ Διάπλασις κάνει τὶς εἰκόνες της. Πενήντα χρόνια τώρα, ἀπὸ τρακόσια βάλτε τὸ χρόνο, 15,000 κλισὲ ἔχουν βγεῖ ἀπ' αὐτὸ τὸ ἐργαστήρι μόνο γιὰ τὴ Διάπλασι! Καὶ ὄχι βέβαια σ' ὅλα, ἀλλὰ στὰ κυριώτερα, στὰ πιὸ ἐπιτυχημένα, βλέπει κανένας, ἐκεῖ στὴν ἄκρη, τ' ὄνομα τοῦ ἐργάτη, τοῦ ἱδρυτῆ τοῦ Τσιγκογραφείου καὶ τοῦ εἰσηγητῆ τῆς Τσιγκογραφίας στὴν Ἑλλάδα: ΚΑΖΑΝΗΣ.

Ἡ τέχνη ἔχει διαδοθεῖ στὴ χώρα μας πολύ. Μὲ τὴν τεράστια πρόοδο τῆς εἰκονογραφημένης δημοσιογραφίας, — πόσα περιοδικὰ κι' ἐφημερίδες μὲ εἰκόνες! — κι' ἐδῶ στὰς Ἀθήνας ἔγιναν ἄλλα δέκα μεγάλα Τσιγκογραφεῖα, — ποὺ μερικὰ εἶναι ἀληθινὰ καλλιτεχνικὰ ἐργαστήρια, — καὶ σ' ἐπαρχιακὲς ἀκόμα πόλεις, ὅπου βγαίνουν ἐφημερίδες καθημερινές. Ἀλλὰ ἡ ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Τσιγκογραφίας δὲν θὰ ξεχάσῃ ποτὲ τὸνομα τοῦ πρωτεργάτη αὐτῆς τῆς προόδου, τοῦ καλλιτέχνη-ξυλογράφου ποὺ πῆγε πρῶτος στὴν Εὐρώπη, κι' ἔμαθε τὴν τέχνη, καὶ τὴ μεταφύτεψε στὴν πατρίδα του, κι' ἐργάστηκε σὰν ἁπλὸς ἐργάτης, μὲ κιτρινομαυρισμένα, δάχτυλα χρόνια, — ὁλόκληρη ζωή, — γιὰ νὰ τὴ στηρίξῃ καὶ νὰ τὴ διαδώσῃ...

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ

Μέσ' στὸ δωμάτιο βασιλεύει σιωπή.
Μαῦρες σκιὲς στοὺς τοίχους λὲς γυρίζουν.
Φυσᾷ τοῦ Χάρου ἡ τρομαχτικὴ πνοή,
τὰ Πνεύματα θαρεῖς πὼς φτερουίζουν.

Ἕνα λυχνάρι ποὺ φωκίζει ἀσθενικά,
δείχνει σὲ μιὰ γωνιὰ ἕν' ἄσπρο μάλλη
ἀδύνατο—ζωὴ τοῦ μένει λίγη πιά.

Στὸ μαξιλάρι γέρνει τὸ κεφάλι.

Μόνος. Κανεὶς ἀπ' τοὺς δικούς του πιὰ δὲν ζεῖ,
γυναῖκα, γιούς, κορίτσια τἄχει χάσει.
Μὰ κι' ὅσοι φίλοι του ὑπάρχουν στὴ ζωή,
κι' ἐκεῖνοι θὰ τὸν ἔχουν πειὰ ξεχάσει.

Τί βαρετὴ στὸ γέρο εἶν' αὐτὴ ἡ ζωή!
Ἀπὸ τὸ Χάρο μόνο μιὰ ζητοῦσε χάρη.
Κι' ὁ Χάρος λὲς τοῦ γέρου ἀκούει τὴν εὐχὴ
κι' ἔρχεται τὴν ψυχὴ γιὰ νὰ τοῦ πάρῃ.

Ἀπέξω ἡ θύελλα μουγκρίζει δυνατά.
Μαζὶ ὁ βοριὰς μὲ δύναμη φυσάει.
Ἀστραποβρόντια πέφτουνε συχνὰ
καὶ τὰ παράθυρα ἡ βροχὴ χτυπάει.

Νά! Κι' ἦλθε πιὰ τοῦ γέροντα ἡ στερνὴ στιγμή.
—Ὁ χάρος τὶς φτεροῦγες του ἁπλώνει—
τὸ στόμα του ἀνοίγει μιὰ στιγμὴ
καὶ ἄψυχα τὰ χέρια του διπλώνει.

Ἡ πόρτ' ἀνοίγει ξαφνικά, ὁρμᾷ ὁ Βοριάς,
σὰ θυμωμένος, τὸ λυχνάρι σβύνει.
Καὶ στὴ σιγὴ τῆς νεκρικῆς τῆς ἐρημιᾶς
τὸ φύσημά του ἕνα μυστήριο δίνει.

Καὶ τὰ ρολόϊ ἀπὸ τὸν τοῖχο μοναχὸ
μιὰ φορὰ ἀπ' τὶς δώδεκα χτυπάει.
τόσον καιρὸ ἀκούρδιστο κι' αὐτὸ
νὰ ζήσῃ δὲν μπορεῖ—καὶ σταματάει.

Οὐράνιο Τόξο

ΑΝΟΙΞΗ

Α'.

Οἱ πλαγιὲς ἔχουνε ὅλες πρασινίσει. Κάθε χορτάρι βγάζει καὶ τὸ λουλουδάκι του, καὶ χίλια χρώματα γεμίζουν τὸν τόπο. Κάτω ἀπὸ πέτρες, μέσα σὲ ἀγκάθια, κάτω ἀπὸ θάμνους, ξεπροβάλλουν χρωματιστὲς κηλίδες καὶ λικνίζονται γλυκά.

Στὸ μεγάλο κτίριο τοῦ σχολειοῦ, ἀνάμεσα στὶς πέτρες, στὶς σχισμὲς τῶν παραθύρων, παντοῦ, ἔχουν ξεφυτρώσει χορτάρια καὶ ἔχουν πετάξει ἕνα ψηλὸ κίτρινο ἀνθάκι.

Οἱ λεῦκες καὶ τὰ πλατάνια ξεπετοῦν δειλὰ τὰ φύλλα τους καὶ τρομαγμένες κοιτάζουν γύρω, γιατὶ ὁ ἀέρας εἶναι ἀκόμα τσουχερός.

Μικρὰ κοτοπούλια, σὰν ἕνα αὐγουλάκι τὸ καθένα, γεμίζουν τὸν κόσμο καὶ φωνάζουν σιγὰ καὶ ξαφνιασμένα. Κατσικάκια μικρὰ σὰν χρωματιστὰ διαβολάκια, πηδοῦνε παντοῦ, ἄλλο μαῦρο, ἄλλο σοκολατί, ἄσπρο, μπέζ, ἄλλο μὲ σκούρους λεκιέδες στὰ μοῦτρα, στὴν πλύτη, στὰ πόδια. Πηδᾶνε μὲ χαριτωμένους ἐλιγμούς, σὰν νὰ ἔχουν ἐλατήρια, πέφτουν, κυλιοῦνται, ξανασηκώνονται χαρούμενα, τρελλά. Σὲ περιμένουν μὲ διαβολεμένα μάτια, σὲ πλησιάζουν, καὶ ἅμα πᾶς νὰ τὰ πιάσῃς, σοῦ ξεφεύγουν, γίνονται σκόνη, καὶ μένεις μὲ τὰ χέρια τεντωμένα γεμάτος ντροπή.

Στὰ πρασινισμένα ἀλώνια βόσκει ἕνα κοπάδι ἀρνιὰ μικρά. Τρῶνε τὸ μικρὸ τρυφερὸ χορταράκι ἀμέριμνα κι' ἀδιάκοπα, κοιτάζοντας μὲ τὰ ἥμερα μάτια τους. Ἡ γουνίτσα τους εἶναι ἄσπρη καὶ κατσαρή. Ξαπλώνονται στὸν ἥλιο καὶ ἀναμασᾶνε κλείνοντας ἡδονικὰ τὰ μάτια, καὶ δὲν τὰ νοιάζει καθόλου ἂν ἔχουν στὸ κεφάλι τους μιὰ κόκκινη βούλα, σημάδι ὅτι πρόκειται νὰ σφαχτοῦν...

Στὸ διάλειμμα τοῦ χωριάτικου σχολειοῦ, τὰ παιδιὰ ξεχύνονται ἔξω γεμάτα ζωὴ καὶ τρέλλα. Στήνουν τὸ χορό. Κεφάλια μαυρισμένα, κουρεμένα, μουρίτσες ξεῦπνες, κοιτάζουν γεμάτες περιέργεια. Χορεύουν κορίτσια καὶ ἀγόρια μαζί, καὶ κρατοῦνε ρυθμὸ τραγουδώντας.

Σὲ λίγο ὁ χορὸς σταματάει. Ἡ δασκάλα βγαίνει στὴν πόρτα. — Γιατὶ δὲν χορεύετε πιά; — Κυρία, ἀκούγονται φωνὲς ἀπὸ παντοῦ, ὁ Περδίκης πηδοῦσε, κυλιόνταν χάμω καὶ δὲν μᾶς ἄφηνε, ὁ Περδίκης, κυρία, ὁ Περδίκης!» Ξαφνικὰ μιὰ μάζα κατρακυλάει στὴν κατηφοριά, ξεχωρίζουν πόδια, κεφάλια καὶ χέρια: Τρία τέσσερα παιδιὰ ἔχουνε πιαστεῖ. Ἡ μάζα σταματάει μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ σχολειοῦ ποὺ στέκει ἡ δασκάλα. Δίνει μπάτσους, τραβάει αὐτιά, δίνει βεργιὲς καὶ σκοτώνεται νὰ τοὺς χωρίσῃ...

Τὸ βράδυ τὰ πουλάκια δὲν θέλουνε νὰ μποῦνε στὶς φωλιές. Ἀπὸ κάθε θάμνο βγαίνουν μικρὰ ξεφωνητά, γλυκὰ σφυρίγματα. Τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἀνακατεύεται μὲ τῆς μέρας ποὺ φεύγει. Τὰ λουλουδάκια, τὰ σκορπισμένα παντοῦ, γέρνουν ξελιγωμένα τὰ φυλλαράκια τους. Μακρινὰ κουδουνάκια ἀκούγονται ἀπὸ τὰ κοπάδια ποὺ γυρίζουνε ἀπὸ τὴ βοσκή.

Ἡ νύχτα ἔρχεται σιγαλὰ καὶ δὲν τὴν ταράζει παρὰ μόνο ἡ ἀδέξια φωνὴ μιᾶς μικρῆς κουκουβάγιας, ποὺ μαθαίνει τώρα νὰ φωνάζῃ.

Κόρη τῶν Ἀθηνῶν

ΘΑΝΑΤΟΣ ΠΟΙΗΤΟΥ

Σὲ μιὰ ἀπόμερη συνοικία, σ' ἕνα μικρὸ σπιτάκι, ξαπλωμένος σὲ μιὰ στρωμνὴ χαροπαλεύει ἕνας νέος. Κοντά του στέκεται ὁ μοναδικός του φίλος, ποὺ τὸν περιποιεῖται καὶ ἀκούει τὶς τελευταῖες θελήσεις τοῦ συντρόφου του.

Μέρες τώρα ὁ νεαρὸς καὶ φτωχὸς ποιητὴς πλαγιάξει σ' αὐτὴ τὴ στρωμνή, θῦμα, ναυάγιο τῆς ψεύτικης αὐτῆς ζωῆς. Εἶναι ἀλήθεια, εἶχε πολλὰ ὡραῖα ποιήματα καὶ λυπηρὰ μουσικὰ τραγούδια, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶχε μέσα καὶ φίλους, καὶ τὸ χειρότερο, λεπτά, νάτος τώρα πεθαίνει τόσο νέος μακριὰ ἀπὸ τὸν κόσμο.

Στὸ φίλο του λέει τὴν τελευταία θέλησή του. Κατὰ τὸ βράδυ, ὅταν βγῆκε ἡ σελήνη καὶ τ' ἀστέρια, ὁ νέος σηκώθηκε μὲ κόπο καὶ ζήτησε χαρτὶ καὶ μολύβι. Ὁ σύντροφός του μὲ κόπο βρῆκε ἕνα κομμάτι χαρτὶ καὶ δίνοντάς το στὸ φίλο του, εἶδε μιὰ παράξενη λάμψη στὸ πρόσωπο τοῦ ἑτοιμοθάνατου! Δὲν ἦταν ἄνθρωπος! Κάτι τὸ θεῖο εἶχε ἁπλωθεῖ στὸ μέτωπο τοῦ ποιητοῦ, ποὺ σκυμένος στὸ χαρτὶ ἔγραφε, ἔγραφε γρήγορα σὰ νὰ μὴν εἶχε τίποτα. Ἔξαφνα σήκωσε τὸ κεφάλι του, κοίταξε τὸν οὐρανό, ὕστερα τὸ φίλο του. Ἔσφιξε τὸ χέρι του καὶ ξεψύχησε.

Τὴν ἄλλη μέρα, πίσω ἀπὸ τὸ νεκρικὸ ἁμάξι, ἀκολουθοῦσε ὁ φίλος μ' ἕναν τσιγγάνο μουσικό, ποὺ κρατοῦσε τὸ βιολί του κάτω ἀπὸ τὸ σακκάκι του. Ἔφθασαν στὰ μνήματα. Μπροστὰ στὸν ἀνοιχτὸ τάφο, ὁ τσιγγάνος ἄρχισε ἕνα λυπηρὸ τραγούδι. Τραγούδι τοῦ ποιητοῦ, ποὺ εἶχε ἀφίσει παραγγελία στὸ φίλο του νὰ τοῦ τὸ παίξουν στὰ μνήμα του πρωτοῦ τὸν σκεπάσει τὸ μαῦρο χῶμα. Ἔτσι θάφτηκε ὁ φτωχὸς ποιητής.

. . . . . .

Δυὸ χρόνια ἀπὸ τότε ἔχουν περάσει κι' ὁ φίλος τοῦ ποιητοῦ εἶναι τώρα πλούσιος. Πουλώντας τὸ κομμάτι ποὺ ἔγραψε ὁ φίλος του ὅταν πέθαινε, ἔδειξε στὸν κόσμο πόσο εὐγενικὴ καὶ λεπτὴ ψυχὴ εἶχε ὁ φτωχὸς ἐκεῖνος ποιητής. Τὰ κομμάτια ἀγοράζονται τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο κι' ὁ φτωχὸς νέος πλουταίνει. Καὶ στὰ μνήματα ὅμως, στὸ μέρος ποὺ ἦταν ἕνας ξύλινος σταυρός, στέκει τώρα ἕνας στύλος μὲ τὴν προτομὴ τοῦ φτωχοῦ δυστυχισμένου ποιητῆ, ποὺ στέκει μ' ἕνα πικρὸ χαμόγελο στὸ στόμα, κοιτάζοντας πρὸς τὴν πόλη, ὅπου οἱ ἄνθρωποι τὸν κατάλαβαν τόσο ἀργά.

Ἱππότης Δόγγην

ΕΤΣΙ ΟΠΩΣ ΗΤΑΝ...

Ἔτσι ὅπως ἦταν τὰ κλωνιὰ
γεμάτα ἀπ' τὰ λουλούδια,
Στὸ γαλανὸ σκορπίζοντας
αἰθέρα μιὰ εὐωδιά...
— Τὰ χελιδόνια τὰ τρελλὰ
πετοῦσαν μὲ τραγούδια,
Κι' οἱ μέλισσες βομβοῦσανε
γύρω στὴ μυγδαλιά...

... Ἤρθ' ἔν' ἀγέρι ξαφνικὸ
πρωτόφανεν μιὰ μέρα
— Ὁρμητικὰ στὴν ἄβυσσο
κυλάνε τὰ νερά...
Λουλούδια, κλώνια, σέρνοντας
συντρίμματα· καὶ ἡ χώρα
κλαίει τὴ γαλήνη ποὺ ἔχασε,
τὴν πρωτινὴ χαρά.

Ἀνθισμένη Ἀμυγδαλιὰ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΕΡΑ ΣΤΟ ΠΑΛΙΟ ΜΟΥ ΣΠΙΤΙ

Εἶναι ἡ τελευταία μέρα ποὺ μένουμε στὸ σπίτι μας.

Ἀπὸ πολὺ πρωὶ μαζέψαμε καὶ τὰ τελευταῖα μας πράγματα, καὶ τώρα δὲ μένει τίποτε στὶς μεγάλες ἀδειανὲς τοῦ κάμαρες, ποὺ ἀπὸ τὴν ἀπουσία τῶν ἐπίπλων φαίνονται μεγαλύτερες καὶ ἀλλοιώτικες. Μόνο κάτω στὴν τραπεζαρία βρίσκονται οἱ βαλίτσες μας, κλεισμένες, καὶ περιμένουν νὰ μεταφερθοῦν στὸ σταθμό.

Ἀφοῦ τελειώσαμε τὶς ἑτοιμασίες μας, θέλησα νὰ δῶ γιὰ τελευταία φορὰ τὴν κάθε γωνιὰ τοῦ σπιτιοῦ ὅπου γεννήθηκα κι' ἔζησα ὡς τότε.

Ἄρχισα ἀπὸ τὸν κῆπο του κι' ἔφθασα ὡς τὸ βάθος του. Τὰ δέντρα τοῦ, καθὼς στεκόνταν ἀκίνητα, μοῦ φαινόταν σὰ λυπημένα. Ὁ ἥλιος ἔκαιγε καὶ γι' αὐτὸ στάθηκα κάτω ἀπὸ μιὰ καϊσιὰ κι' ἔβλεπα ὅλα ἐκεῖνα ποὺ ὡς τώρα ἦταν δικά μας καὶ δικὸς δὲν θὰ ἦταν πιά. Τὸ κάθε δέντρο, τὸ κάθε λουλούδι, θύμιζε καὶ κάτι τι. Ἐκεῖ στὸ βάθος μιὰ χουρμαδιὰ μοῦ θύμιζε τὰ παρακάλια ποὺ εἴχαμε κάμει στὸ θεῖο μου γιὰ νὰ μὴν τὴν ξεριζώσῃ, ὅταν ἦταν ἀκόμη πολὺ μικρή. Ἐκεῖνος ἐπέμενε νὰ τὴ βγάλῃ ἐπειδὴ εἶχε φυτρώσει πάνω στὸ περβάζι τοῦ τοίχου κι' ἔλεγε ὅτι δὲν θὰ εὐδοκιμοῦσε. Ἐμεῖς τὰ παιδιὰ τὴ θέλαμε, καὶ μὲ πολλὰ παρακάλια τὸν καταφέραμε νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ μεγαλώσῃ. Πῶς τὴν περιποιόμαστε καὶ μὲ τί χαρὰ παρακολουθούσαμε τὸ μεγαλωμά της! Τώρα ἦταν ψηλότερη ἀπ' ὅλα τὰ δέντρα τοῦ κήπου καὶ κουνοῦσε θριαμβευτικὰ τὰ κλαδιά της στὸ παραμικρὸ φύσημα τοῦ ἀέρα, σὰ νὰ ἤθελε νὰ μᾶς εὐχαριστήσῃ ποὺ τὴν ἀφήσαμε νὰ ζήσῃ.

Τὸ μάτι μου ἔπεσε κεῖ κάτω στὴ γωνία, δίπλα στὸν ὀρνιθῶνα, σὲ μιὰ ἄσπρη πέτρα σημένη σ' ἕνα μικρὸ ὑψωματάκι, καὶ θυμήθηκα τὸν καθμένο τὸ σκύλο μας ποὺ τὸν δηλητηριάσαν καὶ ὁ ἀδελφός μου, ποὺ τὸν ἀγαποῦσε πολύ, τὸν ἔθαψε κεῖ χάμω κι' ἔβαλε τὴν πέτρα ἐκείνη στὸν τάφο του γιὰ νὰ τὸν ξεχωρίζῃ.

Πλησίασα σὲ μιὰ τριανταφυλ-

λιά. Ἀνάμεσα στὰ μισόξερά της φύλλα, ἕνα μπουμπουκάκι, τὸ τελευταῖο ἴσως, καὶ τόκοψα. Φαίνεται τόξε φυλαγμένο γιὰ νὰ τὸ πάρω μαζί μου καὶ νὰ τὴ θυμοῦμαι.

Κείνη τὴν ὥρα ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τῆς μαμᾶς ποὺ μὲ φώναζε ἀπὸ τὸ σπίτι γιὰ νὰ φάγω κάτι πρὶν φύγωμε. Πῆγα, μὰ τίποτε δὲν κατέβαινε ἀπ' τὸ λαιμό μου.

Βγῆκα στὸ μπαλκόνι. Τὸ ἀγαπημένο μου γιασεμὶ ἦταν κάτασπρο ἀπ' τὰ λουλούδια, ποὺ ἔχυναν γύρω τὸ μεθυστικό τους ἄρωμα. Ὅλη τριγύρω ἡ φύση μοῦ φαινόταν μελαγχολική. Παρακαλοῦσα νὰ περνᾷ ἡ ὥρα πιὸ γρήγορα, νὰ φύγω μακρυὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ περιβάλλον ποὺ μοῦ θύμιζε τὰ περασμένα, ποὺ θάμεναν γιὰ πάντα σὰ μιὰ μακρυνὴ ἀνάμνηση.

Ἐπὶ τέλους, ἡ ὥρα ἔφθασε. Καθὼς φεύγαμε, γύρισα καὶ κοίταξα γιὰ τελευταία φορὰ τὸ σπίτι ποὺ στέγασε τὰ ξένοιαστα κι' εὐτυχισμένα παιδικά μου χρόνια. Καὶ τὰ μάτια μου γέμισαν δάκρυα.

Καὶ σήμερα ποὺ μπῆκα στὸν σκληρὸ ἀγῶνα τῆς ζωῆς καὶ θυμοῦμαι τὰ ὡραῖα χρόνια, ποὺ πέρασαν ἔτσι γρήγορα, βρίσκω ὅτι δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ στεγάσῃ τὸ ἴδιο σπίτι καὶ τὶς λύπες μου, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ μένῃ γιὰ νὰ δείχνῃ ἕνα σημεῖο χαρᾶς στὸν ὁρίζοντα τῆς ζωῆς μου, κι' ἂς εἶναι καὶ περασμένο.

Κάρμεν

ΛΙΓΕΣ ΩΡΕΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Ξεκίνησα ἕνα ἡλιόλουστο πρωϊνὸ μὲ μερικὲς ψίλες μου γιὰ μιὰ κοντεινὴ ἐκδρομή· ἦταν Ἀπρίλης, ἡ φύση ὅλη, ντυμένη μὲ τὴν καταπράσινη στολή της, γελοῦσε. Οἱ ἀνθισμένες ἀμυγδαλιὲς σκόρπιζαν γύρω μιὰ γλυκειὰ καὶ λεπτὴ μυρωδιά. Τὰ χελιδόνια, τὰ ταξιδιάρικα πουλιά, ποὺ ἔρχονται ἀπὸ χώρες μακρινές, ἔκτιζαν τὶς φωλιές τους τὰ ἀηδόνια τραγουδοῦσαν τὸν μελωδικό κι' ἐξακολουθητικὸ σκοπό τους, θαρρεῖς σὰν ἕνα καλῶς ὥρισες στὴ γελαστὴ ἀνοιξη ποὺ ἔφθανε γοργή. Κοιτάζοντας ἕνα ὡραῖο ἀνθισμένο δένδρο, πρόσεξα ἀνάμεσα στὰ κλαδιά του μία μακρούλα ὡραία φωλίτσα, γύρω ἀπ' τὴν ὁποία πετοῦσαν ἀμέριμνα 3—4 χαριτωμένα πουλάκια. Σταθήκαμεν ἀρκετὴν ὥρα καὶ θαυμάζαμε τὴν τόσο τεχνικὴ καὶ κομψὴ ἐργασία τῶν μικροῦτσικων αὐτῶν πλασμάτων, ποὺ ἴσως ἀνθρώπινο χέρι δὲν θὰ μποροῦσε νὰ κατορθώσῃ. Τότε μία σκέψη πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ μου, πὼς μερικὰ παιδιὰ βρίσκουν εὐχαρίστη ἐνασχόληση νὰ καταστρέφουν τὰ μικρὰ αὐτὰ κομψοτεχνήματα καὶ νὰ ρίχνουν τὴ λύπη καὶ τὴ δυστυχία ἐκεῖ ὅπου ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος χάρησε τὴν εἰρήνη καὶ τὴ χαρά.

Ἄχ! ἀνόητα, ἀπερίσκεπτα παιδιά, ἂν ξέρατε πόσο βαθιὰ πληγώνετε τὶς δυστυχισμένες μητέρες μ' αὐτὸ τὸ βάρβαρο φέρσιμό σας, δὲν θὰ εἴσαστε τόσο σκληρόκαρδα γιὰ νὰ ξεφωλιάζετε τὰ χαριτωμένα αὐτὰ πλασματάκια.

Ἀφήσαμε ὕστερα τὸ δένδρο μὲ τὴ φωλίτσα του καὶ ἐξακολουθήσαμε τὸν δρόμο μας. Σὲ λίγη ὥρα φθάσαμε στὸ μέρος ποὺ εἴχαμε ὁρίσει γιὰ τὴν ἐκδρομή. Ὅσο καὶ ἂν θελήσω δὲν θὰ μπορέσω ποτὲ νὰ περιγράψω τὴν ὁμορφιά του.

Καθήσαμε σὲ μιὰ ρεματιὰ ὅλη ἡ παρέα καὶ μὲ εὐθυμία καὶ ὄρεξη ἀφάνταστη γευματίσαμε. Δίπλα μας τὸ γραμμόφωνο, ἀκούραστο πάντα ἔχυνε, γύρω στὴ γελαστὴ φύση ἕνα γλυκὸ ἦχο παίζοντας πότε ἕνα μεθυστικὸ ταγκὸ καὶ πότε ἕνα τρελλὸ εὔθυμο φόξ. Στὰ πόδια μας ἔρρεε ἕνα μικρὸ καὶ κρυσταλλένιο ποταμάκι μὲ ὁλοκάθαρο νερό, ἕνα λεπτὸ καὶ δροσερὸ ἀεράκι ἔκανε νὰ κυλάνε τὰ χάρτινα καραβάκια, ποὺ μερικὰ παιδιὰ τῆς παρέας μας ἀκούμησαν ἀπαλὰ στὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ.

Κι' ἔτσι γελώντας καὶ διασκεδάζοντας περάσαμε ἕνα ἀξέχαστο δειλινὸ ὡς ποὺ ὁ ἥλιος χάθηκε πίσω ἀπ' τὸ ἀντικρινὸ βουνό, πέρνοντας μαζί του τὶς παιχνιδιάρικές του ἀκτίνες. Ἡ νύχτα μὲ τὸ μαῦρο πέπλο της ἔφτανε σιγὰ-σιγὰ νὰ σκεπάσῃ ὅλη τὴν πλάση. Χαρούμενοι κι' εὐχαριστημένοι πήραμε πάλι τὸν δρόμο γιὰ τὴν πόλη.

Κρυσταλλένια Βρυσούλα

ΤΗΝ ΩΡΑ ΠΟΥ ΠΕΦΤΕΙ Ο ΗΛΙΟΣ

Συλλογίζουμαι, συλλογίζουμαι τὸ φθινόπωρο. Εἶναι ἄραγε πιὸ εὐχάριστο ἀπ' τὴν ἄνοιξη;

Ἔνα φθινοπωρινὸ δείλι μοῦ ἔρχεται στὸ νοῦ: Εἴχαμε πεῖ νὰ τὸ περάσουμε κάτω στὸ ποτάμι ποὺ περνοῦσε ἀνάμεσ' ἀπ' τ' ἀμπέλια.

Μαζευτήκαμε ἕνα σωρὸ ξαδέρφες καὶ ξαδέρφια. Τί ὡραῖα ποὺ περάσαμε. Ἀργὰ γυρίσαμε στὸ χωριὸ συντροφεμένοι ἀπ' τὸ γλυκὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ.

. . . . . .

Ἕνας χρόνος ἔχει διαβεῖ ἀπὸ τότε. Ὅλοι ἔχουμε σκορπίσει, ὅλα ἔχουν ἀλλάξει, καὶ μιὰ ξαδέρφη, ἡ πιὸ ἀγαπημένη μου, δὲν εἶναι στὴ γῆ. Θυμᾶμαι μοῦ ἔλεγε τὰ ὄνειρά της. Θὰ τέλειωνε κείνη τὴ χρονιὰ τὸ Γυμνάσιο τῆς ἐπαρχίας, καὶ τὸν ἄλλο χειμῶνα θάρχόταν στὴν Ἀθήνα φοιτήτρια.

Κι' ἦταν ἡ χαρά της μεγάλη, κι' ἦταν τὰ ὄνειρά της πολλά, μὰ ὁ θάνατος τῆς τὰ σκόρπισε ὅλα.

Χρόνος ἔχει περάσει ἀπὸ τότε κι' ἡ βραδυὰ ἡ ἀπόψινη μοιάζει πολὺ μ' ἐκείνη ποὺ γυρίζαμε ἀπ' τὸν ποταμό.

Ἕνας κύκλος ἁπαλὰ χρωματισμένος μὲ γλυκὰ χρώματα, εἶναι γύρω ἀπ' τὸ φεγγάρι, καὶ μοῦ φαίνεται πὼς μέσ' ἀπ' αὐτὸν βλέπω τὴν ἀγαπημένη μου ξαδέρφη.

Πές μου, πές μου, φτωχή μου ψυχή, εἶσαι καλύτερα παρὰ στὴ γῆ;

Μήπως ἀναστήθηκαν κεῖ πάνω ἄλλα ὄνειρά σου;

Δυὸ δάκρυα ἀνεβαίνουν ν' ἀργοκυλήσουν στὰ μάτιά μου, ἐνῶ συλλογίζουμαι, τί νὰ γυρεύουν οἱ θλιβερὲς σκέψεις μέσα στὶς τόσο γαλήνιες νυχτιὲς ὅπου πλανιέται ἡ ψυχή μου;

Δώρα Ἄνθη

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ μικρὸς Τοτὸς ψηλώνει στὶς μύτες τῶν ποδιῶν του καὶ χαϊδεύει τὴ μύτη τοῦ ἀλόγου.

— Δὲν φοβᾶσαι μὴ σὲ κλωτσήσῃ; τοῦ λέει κάποιος ποὺ τὸν βλέπει.

Κι' ὁ Τοτός:

— Μὰ τὸ ἄλογο δὲν κλωτσᾷ... μὲ τὴ μύτη!

(Μετάφραση) *Δυσοχαρτο*

***

Ὁ Κωστάκης γράφει σ' ἕνα φίλο του καὶ τελειώνει τὸ γράμμα του ἔτσι:

«Ὅταν λάβῃς τὸ γράμμα μου, δὲν φαντάζομαι νὰ εἶσαι ἀκόμα θυμωμένος μαζί μου. Μ' ἂν τυχὸν δὲν τὸ λάβῃς, σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς ἀμέσως!»

Ναπολεόνη

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 27 Ἰουλίου 1930

ΠΕΝΤΕ τἀγωνίσματα τοῦ Πενταθλου καὶ τέσσερις Ἔκτακτοι Διαγωνισμοί, τὸ ὅλον ἐννάα. Ἔχετε δουλειὰ γιὰ τὸ καλοκαίρι, καὶ γιὰ τὸ φθινόπωρο ἀκόμα. Γιατί ἡ προθεσμία ὅλων αὐτῶν εἶναι ὡς τὸ *τέλος Ὀκτωβρίου*. Καὶ σᾶς ἔδωσα ἑπτὰ ἡμέρες τέσσερις ὁλάκερους μῆνες, πρῶτα γιὰ νὰ μὴ μοῦ ζητήσετε παράταση (ἐ, δὲν θὰ δώσω καμμιὰ καὶ νὰ τὸ ξέρετε!) καὶ δεύτερο γιὰ νὰ μπορέσετε νὰ ἐργασθῆτε *μὲ τὴν ἡσυχία σας*. Σὲ τόσο καὶ σὲ τέτοιον καιρὸ, μοῦ φαίνεται, κι' ἡ ἠμπνευση, γιὰ τοὺς Διαγωνισμοὺς καὶ τ' Ἀγωνίσματα ποὺ χρειάζεται, πρωϊ νὰ σᾶς ἔλθῃ, κι' ἡ ἐκτέλεση νὰ γίνῃ προσεκτικά, ὅπως πρέπει. Ὄχι βιαστικὰ πράγματα καὶ . . . κακογραμμένα. Ἔχετε καιρὸ ἀκόμα καὶ γιὰ μιὰ ὡραία, περιποιημένη ἀντιγραφὴ τῶν ἀπαντήσεών σας, ποὺ πολὺ θὰ μ' εὐκολύνῃ. . . Μοῦ ἔρχεται μάλιστα ἡ ἰδέα νὰ κάμω ἀκόμα ἕναν Ἔκτακτο Μικρὸ Διαγωνισμὸ—Διαγωνισμὸ Καλῆς Γραφῆς ἢ Καλλιγραφίας. Μὲ τὶς ἴδιες π. χ. ἀπαντήσεις σ' Ἀγωνίσματα τοῦ Πενταθλου. Νὰ βραβευθοῦν χωριστὰ οἱ πιὸ καθαρὲ, τακτικὰ κι' ὡραῖα γραμμένες. Τί λέτε;

Ἡ *Κόρη τῶν Ἀθηνῶν*, ἀπὸ τὸ Μάη, μένει σ' ἕνα βουνὸ 1400 μέτρα ψηλό, στὴν καρδιὰ τῆς Ἀρκαδίας. Τδνειρό της ἦταν πάντα νὰ μείνῃ στὴν ἐξοχὴ μιὰν ἀνοιξη. Καὶ φέτος, κατὰ τύχη, μπόρεσε νὰ τὸ πραγματοποιήσῃ. Ἀ, τί ὡραῖο γράμμα ποὺ μοῦ γράφει ἀπὸ κεῖ πάνω! . . Ἀλλὰ γιατί λέει πὼς ἡ εὐχαρίστηση ποὺ αἰσθάνεται ὅταν μοῦ γράφῃ — μιὰ εὐχαριστηση ποὺ τὴ μεταδίδει τόσο καλὰ καὶ σὲ μένα—πλησιάζει νὰ τελειώσῃ; . . Δὲν ὑπάρχει λόγος. Ἄλλες, πολὺ πιὸ μεγάλες ἀπὸ τὴν *Κόρη τῶν Ἀθηνῶν*, ἐξακολουθήσαν κι' μοῦ γράφουν. — Τετράδια τῆς ἔστειλα.

Βεβαίοτατα, *Οὐράνιο Τόξο*, ποὺ αὐτὸς εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς τῆς Ἀλληλογραφίας: νὰ συνειθίζῃ τὸ παιδὶ νὰ ἐκφράζεται γραπτῶς. Οὔτε εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸν ξέρῃ, νὰ τὸν ἐπιδιώκῃ συνειδητά, γιὰ νὰ γίνεται. Τοῦ φτάνει ἡ εὐχαρίστηση ποὺ αἰσθάνεται ὅταν γράφῃ στὴν ἀγαπημένη του Διάπλασι καὶ παίρνῃ ἀπ' αὐτὴν μιὰ μικρὴ ἢ μεγάλη ἀπάντηση. Μήπως κι' ὁ σκοπὸς τοῦ περιπάτου, τῆς γυμναστικῆς, τοῦ χροῦ ἀκόμα, δὲν εἶναι τὸ δυνάμωμα κι' ἡ ὑγεία τοῦ σώματος; Ἀλλὰ ποιὸς περπατεῖ, γυμνάζεται ἢ χορεύει μ' αὐτὸ τὸ σκοπό; Ὅλ' αὐτὰ τὰ κάνει πρωτίστως γιὰ τὴν εὐχαρίστηση ποὺ τοῦ προξενοῦν.— Γιὰ τὸ ἄλλο ποὺ μὲ ρωτᾶς, εἶσαι βέβαιος πὼς δὲν τὸ λέει ὁ Ὁδηγός; Ψάξε καλύτερα . . .

Νὰ κι' ἡ *Τζένα* ποὺ ἔχει μανία μὲ τὶς λύσεις. Δὲν ἄφησε τριμηνία ποὺ νὰ μὴ λάβῃ μέρος στὸ Διαγωνισμὸ τῶν Λύσεων, ἀπὸ τότε ποὺ μπῆκε στὴν κίνηση. (τῆς ἔστειλα τὸ χαρτὶ ποὺ παρήγγειλε.) Φανταστῆτε λοιπὸν πόσα ἱστορικά, γεωγραφικά, μυθολογικὰ καὶ καθεξῆς, ἔχει μάθει ἀπὸ τὶς Ἀσκήσεις ποὺ λύνει. Ἀλλὰ κι' αὐτὴ μ' αὐτὸ τὸ σκοπὸ τὸ κάνει; Ὄχι βέβαια. Τὸ κάνει γιὰ ψάχνῃ τὴ μεγάλη εὐχαρίστηση νὰ λύνῃ.—Ἀ, μὰ τί κάμαρι μοῦ περιγράφει ἡ ἴδια τὸ λιμάνι τῆς πατρίδας της γεμάτο ἀπὸ φορτηγὰ βαπόρια ντόπια! Ἔ, βέβαια, οἱ πατρῶτες της εἶναι μεγάλοι θαλασσινοί. Δὲν τἄξερα ὅμως πὼς εἶναι πατριώτης της κι' ὁ *Μακντόφ*, ποὺ ἡ βραβευμένη ζωγραφιά του τῆς ἄρεσε τόσο . . .

Μπράβο στὸ *Λυσόχαρτο!* Ἀπὸ τὴν τάξη του — Β' ἐξαταξ. Γυμνασίου — βγῆκε πρῶτος μὲ ἄριστα σχεδὸν ἀκέραιο. Ὁ ἴδιος μοῦ σημειώνει μερικὰ λάθη στὶς Ἀσκήσεις ποὺ μοῦ διέφυγαν. Γιὰ τὸν τονισμὸ τῆς 382 καὶ γιὰ τὸ «Ἀρχὴ» τοῦ 28ου φυλλαδίου, ἀντὶ «Σφνέχεια», τὰ εἴπαμε. Μένει νὰ διορθωθῇ ὁ τίτλος τῆς 346 ποὺ εἶναι Ἑλλιπεσύμφωνο κι' ὄχι Φωνηεντόλιπο, καὶ νὰ σβυσθῇ ἀπὸ τὶς λύσεις τοῦ 28ου φύλλου τῆς 204 Ἀσκήσεως, ποὺ ἡ θέση της — ὅπως ξαναμπῆκε κιόλας — εἶναι στὸ 29ο φύλλο. Ἀλλὰ καὶ τῆς Κυρὰ-Μάρθας τῆς ξέφυγε ἕνα λάθος: Στὸ 29ο φύλλο, ἐκεῖ ποὺ λέει πὼς ἔφυγε ὁ Ἀλούπης ἀφίνοντας μόνο τὸν Κατεργαράκο, θέλει τὸν Κοκινέλη . . . Βλέπετε ὅμως πὼς τὰ προσέχει ὅλα, καὶ τὰ παραμικρότερα, τὸ *Λυσόχαρτο*; Μὰ γι' αὐτὸ εἶναι ὁ πρῶτος στὴν τάξη του!

Ἡ *Ἰθώμη* ἦλθε μιὰ μέρα στὸ γραφεῖο μου νἀνανεώσῃ τὴ συνδρομή της. Καὶ μοῦ γράφει: «Δὲν μπορεῖς νὰ φανταισθῇς τὴ συγκίνηση ποὺ δοκίμασα. Μοῦ φάνηκε πὼς ἀντίκρυσα ζωντανὴ τὴ χαρὰ ποὺ μοῦ δίνεις κάθε Δευτέρα μὲ τὸ φυλλάδιό σου!» Γυρίζοντας σπίτι τι της, ἀπάντησε ἀπέξω τὸν ταχυδρόμο, ποὺ τῆς ἔδωσε ἕνα φυλλάδιό μου λέγοντας: «Δεσποινίς, ἔχετε μιά...» Κι' ἀντὶ νὰ τῆς πῇ «μιὰ Διάπλασι», τῆς λέει κατὰ λάθος τὄνομα ἑνὸς ἄλλου σαχλοπεριοδικοῦ. Φούρκα ἡ *Ἰθώμη!* Ἄκοῦς ἐκεῖ, λέει, νὰ ἐξισώσῃ τὴ Διάπλασι μὲ τὴν...! » Ἀ, μάγαπῆ πολὺ ἡ καλή μου φίλη. Καὶ τὸ δείχνει. Εἶναι ἡ δεύτερη τώρα φορὰ ποὺ ξεσπαθώνει. Τὴν εὐχαριστῶ ἀπ' τὴν καρδιά μου!

Μὲ συγκίνησε τὸ γράμμα σου, *Ἀξέχνωστε*. Ἐκεῖ μάλιστα ποὺ μοῦ διηγεῖσαι ὅτι, ἐνῶ ἤσουν ἀπελπισμένος ὅτι δὲν θὰ οἰκονομοῦσες ποτὲ τὰ λεπτὰ γιὰ τὴν ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς σου, σοῦ ἦλθε ἀπὸ τὴν Ἀμερική, μέσα σ' ἕνα καλὸ γράμμα, τὸ δολλάριο τῆς ἀδελφῆς σου . . . Ἀς εἶναι, μποροῦσες ὅμως νὰ μοῦ ἔγραφες καὶ πρωτύτερα νὰ σὲ περιμένω, ὅπως τὸ κάνουν κι' ἄλλοι φίλοι μου, ὅταν δὲν εὐκολύνονται νἀνανεώσουν ἀμέσως τὴ συνδρομή τους. Σὲ τέτοια περίπτωση, ἢ σιωπὴ δὲν εἶναι . . . χρυσός. Θέλω νὰ πῶ, ὅτι ἅμα λήξῃ κανενὸς ἡ συνδρομή του, πρέπει ἢ νὰ τὴν ἀνανεώσῃ, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ φυλλάδιο μὲ τὴ δήλωση ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ διαγραφῇ, ἢ νὰ γράψῃ στὴ Διάπλασί του ὅτι τὴν ἀγαπᾷ ἀκόμη καὶ νὰ τὸν περιμένῃ.

Εἴδες λοιπόν, *Ἀργυρόπουλε*,— κι' ἔννοεῖς γιατὶ σοῦ ἀπαντῶ μ' αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο— ὅτι στὸ Διαγωνισμὸ Φωτογραφίας πῆρες Α' Βραβεῖο. Ναί, ἐθαύμασα κι' ἐγὼ τὶς «φωτοσκιάσεις» στὸ «Κυνήγημα τῶν Τζιτζικιῶν». Δυστυχῶς ἡ φωτογραφία δὲν τὸ ἀπέδωσε στὴν ἐντέλεια καὶ μπορῶ νὰ πῶ ὅτι τὸ ἔργο σου ἀδικήθηκε. Τί ἔνοιωσε ὁ ἀδελφός σου ὅταν λέῃ «ὅτι ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ζωγραφίζεις, σὲ πῆρε... ὁ διάβολος»; Ὅτι δὲν πᾶς καλὰ στὰ μαθήματά σου, ἢ ὅτι χάλασε ὁ χαρακτήρας σου; Ἐξήγησέ μου το αὐτό, καὶ τότε θὰ σοῦ ἀπαντήσω. — Ναί, τώρα ποὺ πῆρες Α' Βραβεῖο, θὰ μοῦ στείλῃς μιὰ ὡραία φωτογραφία σου νὰ τὴ δημοσιεύσω, ὅπως δημοσιεύω ὅλων τῶν βραβευμένων στοὺς Διαγωνισμούς

Χιόνι τῆς Ἴδης, θὰ εἶδες ὅτι αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο ἐνέκρινα γιὰ σένα, καὶ *Ναυτοστρόσιοστος* γιὰ τὸ φίλο σου. Χαίρω πολὺ ποὺ ξαναγυρίζεις στὸ Διαπλασιόσομο, καὶ μάλιστα συντροφευμένος, καὶ σ' εὐχαριστῶ, καθὼς καὶ τὸ φίλο σου, ποὺ θὰ ἐργασθῆτε γιὰ τὴ διάδοσή μου.

Δὲν θὰ σὲ ρωτήσω, *Αἱματοβαμμένη Δόξα*, γιατὶ ξέρω καλὰ τὴν ἀγάπη σου κι' εἶχα ἀντεύσει πὼς τὰ μαθήματα ἦταν ἡ μόνη αἰτία τῆς μακρᾶς σιωπῆς· τώρα μαθαίνω καὶ τἄλλα. Εὐχαριστῶ ποὺ μόλις τακτοποιήθηκες ἐκεῖ, μοῦ ἔγραψες. Μὰ βέβαια ποὺ θὰ μπορέσῃς κατὶ νὰ ξεσπαθώσῃς. Θὰ πῶ στὴ *Διάνα* πὼς τὴ συγχαίρεις θερμὰ γιὰ τὸ «Μαγεμένο Βασίλειο» ποὺ σοῦ ὑπερήρεσε.

Ἔκαμες πολὺ καλὰ, *Λιλιάνα*. Θὰ εἶδες ὅτι αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο σοῦ ἐνέκρινα, καὶ τώρα περιμένω νὰ μοῦ γράψῃς συχνὰ καὶ νὰ μοῦ στείλῃς κομμάτια γιὰ τὴ Σελίδα. Ὅσο γι' ἀλληλογραφία καὶ ἀνταλλαγὴ

Πῶς θὰ περάσετε πιὸ εὐχάριστα τὸ καλοκαίρι σας;

Εἶναι ἁπλούστατο: Θὰ προμηθευθῆτε ὅσους περισσότερους μπορεῖτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

καὶ θὰ τοὺς πάρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στὴν ἐξοχή, ὅπου θὰ πᾶτε, — ἀλλὰ κι' ὅπου θὰ μείνετε, — γιὰ νὰ περάσετε τὶς Διακοπές.

Κι' ἕνας μόνος Τόμος τῆς Β' Περιόδου ἀρκεῖ, μὲ τὶς 400 του σελίδες, μὲ τὰ τρία ἢ τέσσερα μυθιστορήματά του καὶ μὲ τὰ τόσα ἄλλα ποὺ περιέχει. Ἂν πάρετε μάλιστα τὸν **Τόμο τοῦ 1929,** ποὺ ἔχει 600 σελίδες καὶ 8 μυθιστορήματα, τί ἄλλο θέλετε;

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στὰ φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθῆτε τον καὶ κάμετε ἐγκαίρως τὴν προμήθειά σας, ἂν θέλετε νὰ περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

Μ. Μυστικῶν μὲ Διαπλασοποῦλες, νομίζω ὅτι ἂν δημοσιεύσῃς μιὰ σχετικὴ Ἀγγελία, θὰ βρῇς πολλὲς πρόθυμες.

Κι' ὅμως, *Ζουλέϊκα*, τὸ γράμμα σου ἦταν πιὸ ὡραῖο κι' ἀπ' ὅσο θὰ τὄθελες γιὰ νὰ μὲ ἀποζημιώσῃ. Ποῦ θὰ πῇ ὅτι μάκοζημίωσε μὲ τὸ παραπάνω. Χαίρω πολὺ γιὰ τὶς προόδους σου στὸ χορὸ καὶ τὴ μετάβασή σου στὴν Ἀμερική, ὅπου θὰ δώσῃς χορευτικὸ ρεσιτάλ. Σοῦ εὐχομαι τὴ δόξα τῆς Δούγκαν. Μὴ μὲ ξεχνᾷς, καλή μου κόρη.

Σὲ μένα χρωστᾷ τὰ βραβεῖα τῆς στὸ σχολεῖο ἡ *Κυρὰ-Φροσύνη*. Διαβάζοντας πάντα μὲ προσοχὴ τὶς συμβουλές ποὺ δίνω πότε στὸ ἕνα μου παιδὶ καὶ πότε στὰ ἄλλο,— γιατὶ κάθε ἀπάντησή μου σὲ ἄλλον τὴ διαβάζει μὲ τὴν ἴδια προσοχὴ σὰ νἀπευθυνόταν σ' αὐτὴ τὴν ἴδια,—μπόρεσε νὰ γίνῃ τόσο ἐπιμελὴς καὶ τόσο πιστὴ στὰ σχολικά της καθήκοντα. Αὐτὰ μοῦ γράφει στὸ σημερινό της ὡραῖο γράμμα.

Καὶ τὸ δικό σου γράμμα, *Ἀγοροκόριτσο*, μοῦ ἄρεσε πολύ. Τί νὰ σοῦ ἀπαντήσω ὅμως, ἀφοῦ φοβᾶσαι μὴ σὲ ἀνακαλύψουν; Θὰ σὲ συγχαρῶ μόνο ποὺ πέρασες στὴν ἄλλη τάξη μὲ λίαν καλῶς.

Νὰ κι' ἡ *Ἄσσιρη Ἀραπίτσα*, ποὺ ἀφοῦ τελείωσε τὸ Παρθεναγωγεῖο μ' ἕναν ἀρκετὰ καλὸ βαθμό, βρίσκεται τώρα ξένοιαστη στὴν ἐξοχή, στὰ πεῦκα, στὸν καθαρὸ ἀέρα... Ἀπὸ κεῖ μοῦ γράφει ἕνα ὡραῖο γράμμα, ποὺ θὰ ἦταν ὅμως ὡραιότερο ἂν ἦταν γραμμένο λιγώτερα βιαστικὰ καὶ μὲ κόπως πιὸ ἐυανάγνωστο γράφιμο. Τέτοιο περιμένω τὸ ἐρχόμενο...

Ἐδῶ τῆς *Κρεολῆς!* Ἔδειξε τὰ φυλλάδιά μου σ' ἕδα τῆς τῆς φίλας ἀπὸ 16 χρονῶν κι' ἀπάνω, τὶς ἔπεισε πὼς τὸ περιοδικό μου δὲν εἶναι γιὰ «μωρὰ» ὅπως ἐνδμίζαν, καὶ τὶς ἔκαμε νὰ τῆς ὑποσχεθοῦν πὼς θὰ γίνουν κι' αὐτὲς συνδρομήτριες. Τὸ βιβλίο ποὺ θέλει,—«Στιχουργικὴ» Βουτυρεῖδου, ἔκδοσις Κολλάρου,— δὲν τὸ ἔχω στὸ γραφεῖο μου, μπορεῖ ὅμως νὰ μοῦ στείλῃ 60 δραχμὲς (ἐν ὅλῳ μὲ τὰ ταχυδρομικὰ) νὰ τὸ ἀγοράσω καὶ νὰ τῆς τὸ στείλω.

Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιά, νὰ δοκιμάσῃς τὸ Ὀπτικὸν Κατάστημα τοῦ κ. Ράνιου, ὁδὸς Σταδίου. Ἴσως θὰ σοῦ παίρνῃ λιγώτερο γιὰ τὶς ἐμφανίσεις καὶ τἀντίτυπα τῶν φωτογραφιῶν σου. Τὸ σχῆμα μου δὲν σκοτεινὸ νὰ τὸ ἀλλάξω, γιατὶ ἔτσι μὲ ξέρει ὁ κόσμος ἀπὸ τὸ 1894 ποὺ ἔχω αὐτὸ τὸ σχῆμα, ἀναλλοίωτο τόσα χρόνια. Ἴσως δὲν εἶναι τὸ καλύτερο—καὶ σ' αὐτὸ ἔχεις δίκιο — οὔτε οἱ περιστάσεις ποὺ μοῦ τὸ ἐπέβαλαν τότε, ὑφίστανται σήμερα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ξέρῃς ὅτι δὲν παραβαίνονται ἀτιμωρητεὶ συνήθειες τόσο πολυχρόνιες.

Πολὺ χάρηκε ἡ *Μικρομέγαλη* ὅταν διάβασε γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῶν Ἀθηνῶν στὴν Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Φαιδωνος. Γιατὶ κι' αὐτὴ θάρθῃ τώρα στὸ «κλεινὸν ἄστυ», νὰ ἐξακολουθήσῃ τὶς σπουδές της, ποὺ ὡς τώρα τὶς ἔκανε γαλλικά, ἀλλὰ θέλει νὰ τὶς τελειώσῃ στὴ γλῶσσα τῆς, σὰν Ἑλληνίδα ποὺ εἶναι. Μὰ κι' ἐγὼ χάρηκα πολὺ ποὺ θὰ τὴν ἔχω στὸ ἑξῆς κοντά μου.

Δὲν πειράζει, *Ἀρχοντοπούλα*, φτάνει ποὺ μάγαπᾷς. Πολὺ ὡραῖο τὸ γραμματάκι σου, ἀν καὶ ξέξασπρο καὶ μοῦ κούρασε τὰ μάτια. Καθὼς θὰ εἶδες, τὸ φετεινὸ «Πένταθλο» δὲν ἔχει ἀγώνισμα Ποιήματος παρὰ γιὰ ὅσους θέλουν καὶ μποροῦν. Γιατὶ ἡ μετάφραση τοῦ Ἐπιγράμματος εἶναι δεκτὴ καὶ στὸ πεζό. Καὶ τώρα . . . θὰ περάσῃ πάλι ἕνας χρόνος!

«Βρίσκομαι μακριὰ ἀπὸ τὴν πόλη καὶ τὰ καλά της, κι' ὅμως ἔχω συντροφιὰ δυὸ πολὺ ἀγαπημένα μου: ἐσένα καὶ τὴ φύση». Ἔτσι ὡραῖα ἀρχίζει τὸ γράμμα τῆς *Γλυκειᾶς Πατρίδας*. Ἀλλὰ πόσο ὡραῖα προχωρεῖ καὶ τελειώνει, ποῦ τόπος νὰ τὸ δεῖξω! Καὶ μιὰ παραξενιὰ της: δὲν ἀρχίζει μυθιστόρημα ἂν δὲν τὄχει στὰ χέρια της ὅλα. Γι' αὐτὸ δὲν ἐδιάβασε ἀκόμα τὰ φετεινά μου. Πῶς σᾶς φαίνεται;

Πολὺ σωστὰ σᾶς εἶπε ἡ καθηγήτριά σας, *Βασίλισσα τῆς Νύχτας*, καὶ πολὺ καλὰ κάνεις ποὺ ἀκολουθεῖς αὐτὴ τὴ συμβουλή. Πῶς σοῦ φάνηκαν οἱ διαγωνισμοὶ ποὺ ἐπερίμενες; Ναί, νὰ μοῦ στείλῃς αὐτὸ ποὺ γράφεις γιὰ τὴ Σελίδα. Ὅσο γιὰ κεῖνο ποὺ μὲ ρωτᾷς, τί νὰ σοῦ πῶ! Δὲν εἶναι φύσει ἀδύνατο νὰ γίνῃ καὶ στὶς Ἐγκρίσεις Ψευδωνύμων κανένα τυπογραφικὸ λάθος, κι' ἀντὶ α (π. χ.) νὰ τυπωθῇ κ. Προσέχω ὅμως πάρα πολύ, κι' ὡς τώρα μόνο μιὰ φορὰ ἔγινε τέτοιο λάθος, ποὺ τὸ διόρθωσα ἀμέσως.

Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλὰ λόγια, *Ὕμνε τῆς Λευτεριᾶς*. Γιὰ τὴν ὑγεία μου — «ἐδηλάδὴ τὴν κυκλοφορία μου» — ποὺ ρωτᾷς, μάθε ὅτι πηγαίνει λαμπρά... Τὸ κομμάτι σου, γιὰ τὴ Σελίδα θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του. Τὶς Ἀσκήσεις ὅμως ἄδικα μοῦ τὶς ἔστειλες καὶ πρέπει νὰ διαβάσῃς τὸν Ὁδηγό.

Φαντάζομαι, *Κρυσταλλένια Βρυσούλα*, τί ὡραῖα ποὺ θὰ περνᾶς τώρα στὴν Ἄνδρο, ὅπου ξαναβρῆκες τόσες ξαδέλφες καὶ φίλες, καὶ κάνετε μπάνια, περίπατα στὴν πλατεῖα, ἀκοῦτε μουσική, πᾶτε στὸν Κινηματογράφο, καὶ σὲ λίγο θἀρχ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΟΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀναντώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 15. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀναντούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1930 "Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν εἰς ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Σπόρος τοῦ Ρήγα, ὁ. (ΚΝ). Ἑλληνικὸς Ὕμνος, κ. (ΑΝ). Ἔνδοξο Ἑλληνόπουλο, κ. (PN). Ναδία, κ.(;). Εὐβοϊκὸ Ἀκρογιάλι, κ. (ΤΦ). Μπίλυ Ντόβ, κ. (ΦΠ).

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Ἰω. Π. Μαλακούτην* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἔχει καλῶς·) ***Βασίλειον Μακεδόνα*** (ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες σου· εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα καὶ σὲ συγχαίρω γιὰ τὴ «δικηγορική δεινότητα»...) ***Ἠλ. Α. Κρίσπην*** (χαίρω πάρα πολὺ· σοῦ ἔστειλα τὰ φυλλάδια στὴ διεύθυνση ποὺ μοῦ ἔδωσες· ναί, νὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο·) ***Τρικκαλινὸν*** (ἡ «Μαγικὴ Εἰκὼν» δὲν εἶν' ἐπιτυχημένη· λύεται μὲ τὴν πρώτη ματιά· ὅσο γιὰ τὴν «ἱστορία χωρὶς λόγια», καλὰ εἶναι ζωγραφισμένη, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ἀφύσικη· ὁ κροκόδειλος, στὸ φυσικό, θὰ κατάπινε τὸ ἀρὰπάκι, πρὶν προφτάσει νὰ τραβηχθῇ γιὰ νὰ ἰδῇ τὸ ἀνοιχτὸ στόμα·) ***Μίμην Αὐγερινὸν*** (τόμον ἔστειλα· χωρὶς ψευδώνυμο δὲν ἐπιτρέπεται νὰ στείλῃ κανεὶς γιὰ τὴ Σελίδα· ἔπειτα τὰ κομμάτια πρέπει νὰ εἶναι πρωτότυπα, ἐνῷ καὶ μόνο ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ εἶναι γραμμένο, φαίνεται ὅτι τὸ ποίημα αὐτὸ δὲν εἶναι δικό σου· ἢ κάνω λάθος;) ***Μικρὰν Ἀμαζόνα*** (ἔστειλα 5 τετράδια· συγχάρητήρια γιὰ τὸ ἄριστα καὶ τὸ βραβεῖο στὴν ἔκθεση ἰδεῶν· μπράβο, παιδί μου, κι' εἰς ἀνώτερα!) ***Ρογῆρον*** (ἔλαβα· εὐχαριστῶ· τί ὡραῖα πράγματα εἶδες καὶ διάβασες αὐτὸν τὸν καιρό!) ***Ἀγριοκάτσικο*** (ἂς ἔγινες καλὰ καὶ δὲν πεφάζει ποὺ δὲν πῆρες ἄριστα· καλὸ εἶναι καὶ τὸ πάνω καλῶς ποὺ πῆρες· εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα γράφεις... πρὸς τὸ παρόν·) ***Ἀγγελικὴν Γλυνοῦ*** (δὲν ἀμφιβάλλω γιὰ τὴν ἀγάπη σου· τὴ μαρτυροῦν ἄλλωστε τὰ ἀριστεύματά σου, καὶ στὸ σχολεῖο· καὶ στὸ σπίτι· κι' εἶσαι μόνο 9 1/2 χρονῶν· μπράβο, ἀπὸ τὸ γράμμα σου θὰ σ' ἐπαιρνα γιὰ πολὺ μεγαλύτερη· ἔστειλα τὰ φυλλάδια ποὺ ζήτησες·) ***Βαθυγάλαιναν*** (καλὸ ταξίδι· ἔστειλα· περιμένω τὸ γράμμα μὲ τὶς ἐντυπώσεις σου· κι' ἐγώ, βλέπεις, βιαστικά-βιαστικά...) ***Βενετοίαναν*** (σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ μετάλλιο τῆς ἐπιμελείας καὶ καλῆς διαγωγῆς· τὸ ποίημά σου θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του· Παιδ. Πνεύματα μπορεῖς νὰ μοῦ στείλῃς ἀμέσως· Ἀσκήσεις ὅμως δὲν εἶναι τῶρα δεκτές·) ***Ἀταβύριον*** (χαίρω πολύ· αὐτό, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· γράφε μου·) ***Ἀὸν Ζουάν*** (μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση διάβασα τὸ γράμμα σου γιὰ τὰ ταξίδια σου· ἄ, δὲν σπαταλᾷ τὸν καιρό του ὁποιος ταξιδεύει· ἀπεναντίας μαθαίνει πολλά·) ***Εὐάγγελον Λυγκούνην*** (ἤρθες πρῶτος στὴν τάξη σου μὲ ἄριστα; μπράβο, παιδί μου, μ' ἐτίμησες καὶ σὺ σὰν καλὸ Διαπλαδόπουλο· τόμο ἔστειλα· ***Ναΐδα*** (ἔκαμες πολὺ καλά· αὐτό, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· καὶ τί συμπαθητικὸ γραφιματάκι! γράφε μου καὶ στέλνε μου·) ***Ἐρείμην*** (χαίρω γιὰ ὅλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις· κι' ἐλπίζω νὰ σοῦ ἄρεσαν πολὺ τἀγωνίσματα τοῦ Πενταθλου·) ***Ἔρσην Δρόσου*** (τὸ ἔλαβα καὶ θὰ τὸ διαβάσω· ἀλλὰ ἡ ἀφιέρωση σβύσθηκε ἀπὸ τώρα· ἀδύνατο νὰ κάμω ἀξαίρεση, κι' εἶπα προχθὲς τὸ γιατί·) ***Σγουρόμαλλην*** (αὐτὰ θὰ τὰ ποῦμε στὸ ἐρχόμενο, γιατί σήμερα δὲν μοῦ ἔμεινε τόπος·) ***Χρυσούλαν Ἰ. Ζόγια*** (εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· σοῦ ἔστειλα τὸν τόμο·) ***Γλυκειὰν Σαμιωτοπούλαν*** (σοῦ ἔστειλα 10 τετράδια· προηγούμενο γράμμα σου δὲν ἔλαβα·) ***Γόρδιον Δεσμὸν*** (στὸ ἐρχόμενο, ἐπειδὴ γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα μοῦ γράφουν κι' ἄλλοι καὶ θὰπαντήσω σ' ὅλους μαζί·) ***Γενναῖον Φοβητσιάρην*** (χαίρω πάρα πολὺ· αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· ἔστειλα·) ***Πνοὴ Ζεφύρου*** (ἔλαβα τὸ κομμάτι σου καὶ θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του· ἄλλη φορὰ ὅμως νὰ μοῦ τὸ γράφῃς χωριστά, ὄχι στὸ ἴδιο φύλλο χαρτιοῦ μὲ τὸ γράμμα·) ***Ζέννοιαστον Ἀπάχην*** (πολὺ εὐχαρίστως δ. κ. Ξ. θὰ σὲ δεχθῇ καὶ θὰ σοῦ πῇ γιὰ ὅλ' αὐτὰ ποὺ θέλεις·) ***Τάκην Τσιάμην*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ·) ***Υἱὸν Γ. Χατζητόλιου*** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἀγάπη σου, ποὺ θὰ μὲ διαβώσει κιόλας·) ***Χιονολούλουδο, Μυστηριώδη Προσωπιδοφόρον*** κτλ.κτλ. ***Χρυσοθήραν, Ἀθηναΐδα Καρακάλου, Βιργινίαν Γ. Κοκκίνου, Τηλέμαχον Ν. Καμπάλιον, Χλ. Λουλοῦδι, Αἰκατερίνην Σαββανῆ, Ἐννὼ*** (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *28 Ἰουλίου*, θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 250οῦ Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δὲ σταλμέχρι τῆς 2 Ὀκτωβρίου.

497. Λεξίγριφος

Ἕνα λουλούδι πρῶτα παίρνω,
Ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕστερα πολλά,
Καὶ σὲ μιὰ χώρα ὡραία σᾶς [φέρνω
Στὴ Μικρασία, δική μας μιὰ [φορά.

Βαλέντεια

498. Στοιχειόγριφος

Εἶναι φόβος νὰ σὲ πιάσῃ,
Σὰν δὲν ἔχεις τί νὰ κάνῃς...
Ἀλλὰ θὲς νὰ σοῦ περάσῃ;

Πρόσθεσέ του ἕνα κεφάλι,
Καὶ στὴν πόλη ἑνὸς νησιοῦ
Θὰ βρεθῇς τὴν πιὸ μεγάλη.

Κόρη τῶν Ἀθηνῶν

499. Μεταγραμματισμὸς

Παστρεύεις φροῦτο, τὸ πετᾶς,
Μ' ἄλλη αὐτὸ παίρνει κεφαλή,
Καὶ κάτι στρογγυλὸ κοιτᾶς
Ποὺ σφίγγει κάποτε πολύ.

Μικρομέγαλη

500. Ἀναγραμματισμὸς

Τῆς λείπει κάποια αἴσθηση...
Μ' ἂν ἀναγραμματίσῃς,
Ζῶο γνωστό, ἀμφίβιο,
Θὰ ἰδῇς καὶ θὰποορήσῃς.

Ἀφροδίτη τῆς Μῆλου

501. Κυβόλεξον

* * * *
* * * *
* * * *
* * * *

1.— Εἶμαι παιδὶ τῆς θάλασσας
Ἀλλ' ἄστατο πολύ...
2.—Εἶμαι κι' ἐγὼ στὴ θάλασσα
Ἀλλὰ καὶ στὴν ξηρά.
3.—Τὴν ἄδεια μου, ἡ δύστυχη,
Χτυπῶ τὴν κεφαλή.
4.—Κι' ἐγὼ εἶμαι κατάμαυρος
Μὲ μάτια φλογερά.

(Ὁριζοντίως καὶ καθέτως τὰ ἴδια.)

Ἄγνωστη

502. Ἀστὴρ

* * *
* * *
* * *
* * * Υ * * *
* * *
* * *
* * *

Ὁριζοντίως, ἀκόλουθος τοῦ Διονύσου· καθέτως, βασιλεὺς τῆς Κορίνθου τιμωρηθεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν· διαγωνίως, γυμναστικὸν ὄργανον καὶ μέρος τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν.

Πελόφημος

503. Κρυπτογραφικὸν

12345617=Αὐτοκράτωρ Ρώμης
267717 =Φυτὸν
3426817 =Ἱστορικὸς
4734217 =Θαλασσινὸν
54817 =Θάμνος
52367 =Ζῶον
745547 =Ἅγιος

Ἄγγελος Νίκης

504-508. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων διὰ δύο συναπτῶν συμφώνων, πάντοτε τῶν αὐτῶν, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

βαφή, ράπτω, ἄγος, φαιός, πυρός.

Μοιραῖε Ἀκρογιάλι

509. Ἀριθμητικὴ διὰ λέξεων

Ὁμηρικὸς βασιλεὺς—ἄυλον ἀσυναίρετον=κερασφόρον ζῶον+(Πόλις τῆς Ἰταλίας — μουσικὸς φθόγγος=) τὸ ἀσκούμενον ὑπὸ τῆς τυραννίας + (ἐπίθετον — ἀκανθώδης θάμνος=)ἀριθμητικὸν ἐπίρρημα.

Ἄθροισμα ὑπολοίπων: Περίφημος Ἀθηναῖος, φίλος τοῦ Σωκράτους.

Περιπλεκὰς

510. Διπλῆ Ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὅλαι ἀπὸ ὀκτὼ γράμματα, ἀποτελοῦν μυθικὸν ὄν, εἶδος Τιτᾶνος ἢ Γίγαντος· τὰ δὲ τρίτα γράμματα πόλιν τῆς Παλαιστίνης:

1, Προδότης· 2, Στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων· 3, Πόλις τῆς Ἑλλάδος· 4, Κύκλος τῆς ὑδρογείου σφαίρας· 5, Μήκης μεγάλου βασιλέως κατακτητοῦ· 6, Πολίχνη τῆς Πελοποννήσου· 7, Ἀρχαῖον ἔνδυμα, ὑποκοριστικόν· 8, Ἀστρονομικὸν φαινόμενον· 9, Ἡλιοστάσιον· 10, Μέγας φλαμανδὸς ζωγράφος.

Λυσόχαιτο

511. Γρῖφος

δε o
δε δε o o μεθῷ
ἀμ γ' πωλῶ
δε δε o o κάρο
δε o ναί, ς

Ἐθνικὴ Πίστις

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 20

279. Φυσική (φῖ, συκῆ).— 280. Πλύσις - λύσις.— 281. Ἀχρὶς-ἀρίς.—282. Γάλλος-λαγός.— 283. Σ Ι Ν / Ι Σ Ω / ΠΑΜ / ΤΟΜΥΡΙΣ / ΡΡΑ / Τ Ο Ο / Σ Σ Σ 284. ΕΥΡΩΠΗ (ὑπέρ, ρέπω, ὠπή, πῦρ, Ἠρώ.) — 285. ***Σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κελεύει*** (Ἡ ἀνάγνωσις ἐκ τῶν κάτω δεξιὰ βουστροφηδόν). — 286. ΟΒΙΔΙΟΣ - ΟΡΑΤΙΟΣ (Ὀρεινός, ΒΡαδινός, ΙκΑνός, ΔυσΤυχής, Ἱππεῖς, ΟἰκονΟμος, ΣυνετόΣ).— 287. Ἔργον οὐδὲν ὄνειδος. — 288. ***Ἡ Κῶς εἶναι νῆσος.*** (εἴκοσι νῖ ἓν εἰς ος). — 289. Les coins (coings) et les mûres (mûres). — 290. *J'ai grand appetit* (G grand a petit.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

| Α' — 652 |

«ΕΥΘΥΜΟΙ ΝΕΟΙ»

Ἀποτελέσματα Α' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ: Ἀπαντήσεις 7. Βραβεῖα 2, 1ον) Παῦλος Ντόρης, 2ον) Σιχιώνιος.

| Α' — 653 |

Δ ιαπλασόπουλα - ες, πιστεύω πὼς δὲν θὰ ἀρνηθῆτε ἕνα τετραδάκι καὶ γράμμα στὴν Δ/σιν: Ἀνίδα Ἕλλην Σάπια, (διὰ τὴν Ναδίαν), ὁδὸς Φειδίου, Λάρισαν.

Ναδία

| Α' — 654 |

Γ ρόδιε Δεσμέ, μόλις τώρα μαθὼν τὴν ἀνακάλυψίν σου, σὲ συγχαίρω. Φαίνεσαι ὅτι εἶσαι ἐξυπνο παιδί. Δὲν λέγομαι ὅμως Μανουσάκης. **Ναπολέων**

| Α' — 655 |

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΑΙΛΑΝΤΑΣ

1ο) Διαγωνισμὸς Ποιήματος. Θέμα ὁ,τιδήποτε. Συμμετοχὴ δωρεάν. Βραβεῖα 2. Προθεσμία 20ήμερος. Ποιητὲς ποιήτριες, περιμένω.

2ο) Διαγωνισμὸς Ζωγραφικῆς. Θέμα ὁ,τιδήποτε. Προτιμῶνται τὰ γελοιογραφικὰ σκίτσα. Συμμετοχὴ δωρεάν. Βραβεῖα 2. Προθεσμία 20ήμερος. Ζωγράφοι ἐμπρός! Δ/σις: Ἀνίδα Α. Καρακάλου, Οἰκία Ἀποστόλη Στάση, ὁδὸς Ἁγίας Παρασκευῆς, Χαλάνδρι. **Αἰλάντα**

| Α' — 656 |

Ἐπιθυμώντας νὰ γνωρισθῶ προσωπικὰ μὲ τὰ μεγάλα Διαπλασόπουλα (καὶ ες) τῆς Κων/πόλεως, προτείνω συνέντευξη στὶς 20 Αὐγούστου 1930 στὸν Κῆπο τοῦ Ταξιμιοῦ, ὥρα 10-12 π.μ. Διάκριτικὸν σημεῖον: ἄσπρη κορδέλλα στὴ μπουτονιέρα ἢ κονκάρδα.

Κλοκλὼ=Κλ..ν.κ. Σ.αυ..πούλου!..

Κάποιος

| Α' — 657 |

ΕΝΩΣΙΣ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΩΝ

Καθυστερήσαντα ἀποτελέσματα Δ' Διαγωνισμοῦ: Βραβεῖα: α') Ταρζὰν (Σέρραι). β') 1. Σακελλαρίδης ('Αθῆναι). Ἀπαντήσεις 6.

Ε' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

«Ἀγράφων Κινηματογρ. Ἀστέρων»

!!! ΔΩΡΑ 115 ΔΡΑΧΜΩΝ !!!

Συμμετοχὴ δραχμὰς 2 μόνον! Προθεσμία 10 Σεπτεμβρίου. Βραβεῖα 10. 1) Κονδυλοφόρος Βαβαὸ (30 δρ.), 2) Μολυβδοκόνδυλον (15 δρ.), 3) Παιδικὸ Θέατρο (15 δρ.), Μπεροδοδούλου Πανουργίαι (10 δρ.) 5 6 7-8) Πολύτιμες σειρὲς γραμματοσήμων (30 δρ.), 9-10) Βιβλιαράκια (15 δρ.).

Δ/σις: Ἕνωσιν Ἑλληνοπούλων, Ζαλόχα 19, Ξάνθην.

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τυπωμένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς μὲ τὶς ὁποῖες σᾶς στέλνεται τὸ φύλλο κάθε ἑβδομάδα

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι